

ఆంధ్రపత్రిక

308204

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్నపట్టణము 1914 సం॥ జూన్ నెల 9 వ తేది మంగళవారము.
ఆంధ్రపత్రిక ప్రచురణ సంస్థ ప్రభుత్వము.

No. 60
సంచిక ౬౦

“ఆనంద” గ్రంథమాల, తృతీయకుసుమము.

శ్రీమదాంధ్రమహాభారతము వచనము.

ఎట్లనఁ:—“భారతః పశ్చాత్తాపేదః” అన్నట్లు ఇదియు వేదమనుట జగద్విదితము. వేదము మాత్రమే కాదు. వేదవేదాంతములకంటె నధికమైనది ఇది యన్నింటిసారము; సకలశాస్త్ర సర్వస్వము. రాజోత్తములు యదాత్తచరిత్రములును, మహర్షుల మహత్త్వ విశేషములును, కృష్ణుని పరమసౌలభ్య వైభవములును నిందు గలవు. ఇంతేకాక యిందు వర్ణాశ్రమ ధర్మములును, ప్రవృత్తి నివృత్తి ధర్మములును, స్వామిభృత్య ధర్మములును, అపధర్మములును, అన్నియు నిందుగలవు. సాంఖ్యము, యోగము శాస్త్రము మొదలగు సమస్త ధర్మములును గలవు. సమస్త పురుషార్థముల స్వరూపములును దత్తతా ధనములును గలవు. ఇందలి యవాంతరకథలూ, ఇన్ని యన్నియు చెప్ప నలవికాదు. ఇది కథకు కథ, వేదము వేదన, ము, పురాణమునకు పురాణము, ఇతిహాసమునకు ఇతిహాసము, శాస్త్రమునకు శాస్త్రము, కావ్యమునకు కావ్యము, ఏదానికి ఆది, అన్నిటికిని అన్ని. ఇందుగలదియే తక్కినయెడను గలది. ఇందులేనిది మఱియెందును లేనిదే.

ఇది సకలశాస్త్రసారమే కాదు; భగవద్గీతామృత పూరమునై యున్నది. భగవంతుని యవతారములలో నెల్ల మనోవారాకారమైన శ్రీ కృష్ణావతారమునందలి మోహనలీల లిందున్నవి. మేలయిన కాగితములందు ముద్రితమై చక్కని కాలిగోలైదుతో గూడియున్నది.

శాశ్వతపు చందాదారులకు తపాలాఖర్చులు సహా వెల

Vol. i ఆదిపర్వము Rs. 1-8-0, Vol. ii ఆదిపర్వము సంహారము 1-8-0.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అందుకో, ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

దినపత్రిక

(౧)

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

పత్రికయందు దీక్రింది విషయములుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రదేశాభ్యుదయమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధిమొదలగు సకలోద్యమము లీపత్రికయందు స్వతంత్ర విషయముగా విపులముగా విమర్శింపబడును.

వార్తావళి.

ఆంధ్రదేశవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశవార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలును సకలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లపత్రికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలను మెటనేదీని యందు జదువుటకు వీలుండును. ఆంధ్రదేశవార్తావళిని సమకూర్చుటకై ప్రత్యేక ప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్రపటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు ఫలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసనసభాసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మతసాంఘికచర్యలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబాసక సకలమతావలంబములును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిబొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్షపాతిబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

హైకోర్టు తీర్పులు.

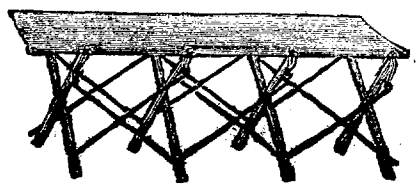
జనోపయోగములైన క్రొత్త హైకోర్టు తీర్పులు, బోర్డునిర్ణయములు, క్రొత్త చట్టములు, ధర్మశాస్త్రమునకు సంబంధించిన ముఖ్యాంశములును పత్రికయందు విరళముగా దెలుపబడుచుండును.

వ్యవసాయవాణిజ్యములు.

వ్యవసాయశాఖవారు చేయు విమర్శనలు, స్వదేశపరదేశముల లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యంత్రసాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారములు, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బజారుధరలు మొదలగు విషయములు విరళముగా దెలుపబడును.

గ్రామవ్యవస్థలు.

గ్రామముల సుఖస్థితి కవసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయతీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపుకాట్ మంచము 1000 పానుల బరు భరించగలదు. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 3 అంగుళముల ఎత్తు. మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచినెత్తు సంచి 2-8-0 దోమతెర 5-12-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0 ఈ సామాను అన్నింటితో పూర్ణ 18-8-0. లండను ప్రెసిడెంట్ కంపెనీ, 37/38 రత్నబజారువీధి, మద్రాసు LONDON TRADING CO., 37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగిన ధనములు సూచింపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము. సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తల నెప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల పార్శ్వపు నెప్పుల గూరదోలును. పోట్ల నవనమూలికలచే హిమమృతము? తయారుచేయబడును. సువాసన సుగంధాత్మ పంతులుగారు. దీనిని విదేశముల ను వెనుక రాసిన వ్యాసముయొక్క బట్టి, లేఖయొక్క అగ్రస్థాయిను పంచభాషాపీఠికలనట్లు కనుపడుచున్నది. పరకుల్కాయము ప్రశ్నకు, హావదనియే విద్యా

తామర తైలము

నీకు తామరవాధ గలదా?

ఒక్క మా తామర తైలము ఉన్నాను అది అణచుకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మూలమగును. నయముకాని యెడల మీ ఆకులనాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

అనేక సంవత్సరములు, మానవులు బాధపడిన వారు దీనివలన తక్షణమే సుఖముపొందిరి.

హా! నిద్రపట్టక బయట బయటచుండు ఆవస్థను వదిలి నను వద్దు.

అమృతాంజనము డి.పి., నెం. 9, బహంగీరు షిఫ్ట్, చెన్నపట్టణము.

వారపత్రిక

చందాదారుల కృత్యవలె రూ. 2-8-0

ఈ పత్రికయొక్క యువయోగము చదివిన వారలకు తెలిసియే యున్నది.

ఇంతవరకు నీ పత్రిక సంగతి నెరుగని దేశ భాషాధిమానుల సందర్శనమునానా పత్రికను దెప్పించి వేయవచ్చును.

తెలుగు పత్రికల యుద్ధాన్ని నెక్కువ చాటుముగల వార్తాపత్రిక.

భూలోక వార్తలను వ్యవహారములను తెలిసి కొనుట కిది తగిన పత్రిక.

విశవత్రిక యొక్క లేని వారలకు వారపత్రిక

చంపయ చుండును

ఆంధ్రపత్రిక జహంగీరు షిఫ్ట్ మదరాసు.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు బలవజేయును.
కండ్లకు బలవజేయును.
వెండ్రుకలు మెరుగును.
వెండ్రుకలు చాలవండును.
వెండ్రుకలు నునుపు చేయును.
చునోహారముగ నుండును.
సువాసన గలిగి యుండును.
వేలకు వేలు

సీసాలు విక్రయము.

తప్పక కొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరము జేయు విద్యాధులు, స్త్రీలు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, శ్రాంతి నిచ్చును. సుందరుల మోహనావళ్యము లకు ప్రాప్తమగు కురులకు మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

అమృతాంజనము డి.పి., 108, ప్రెజిడెన్సీ, బొంబాయి.
9, జహంగీరు షిఫ్ట్, మదరాసు.

విజ్ఞాపనము

కొందఱు విలేఖకులు కాగితము రెండు ప్రక్కలును జలుగుగా వ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణాకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

[ఆం. ప. సం.]

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు ఆంధ్ర పత్రిక వ గ యి రా మాన్యుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయవారు. ఏయే తేదిల పత్రికలు చేరలేదో వ్రాయసయ్యాడు జవాబు లొసంగుటకు ఏలులేదు. గాన పత్రిక గానే తేదిలు స్పష్టముగా వ్రాయవలయును.

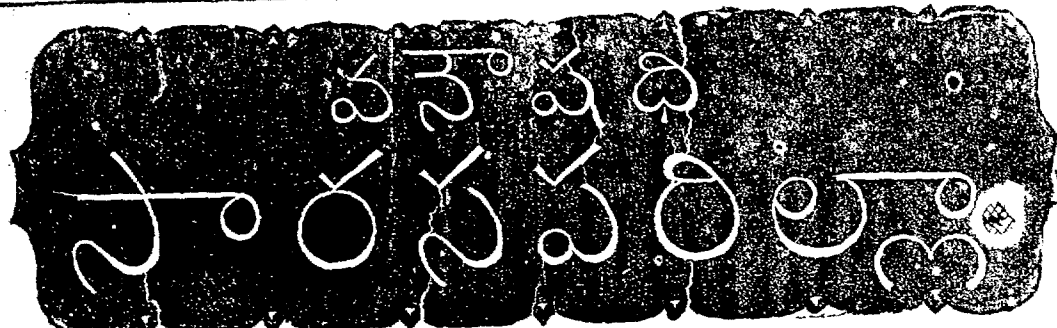
తాము దినపత్రిక చందాదారుల, వారపత్రిక చందాదారుల వాసినయెడల చాలములువుగా నుండుటయేగాక వారికి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నారు.

నోటీసు.

ముందు వారపత్రికకు చందాదారులయి ఇప్పుడు దినపత్రికకు చందాదారులయిన వారికి వారపత్రికతో నవశ్యములేదని వారపత్రికపై అప్పుతోవచ్చు పేరును చించి నెంబరుతో సహా పంపవలయునని వేడుచున్నాము. అప్పుడే వారపత్రిక బాబతువారికి బాకీయున్న సొమ్ము దినపత్రిక చితాలో జేర్చబడును. వ్యవస్థాపకుడు.

క్రొత్త నవలలు.

1. రఘునాథజీ:—మహారాష్ట్ర చరిత్రాత్మకము. శివాజీ కాలమునాటిది. 267 పేజీలు గలవు. 0-10-0.
 2. తేజసింగు:—రాజస్థాన చరిత్రాత్మకము, వీరరస ప్రధానము. (చుట్టూ నున్నది) ప్రతిపుస్తకము చందాదారులకు 1-8-0.
- అభ్యాయికా నిలయము, తెనాలి.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుట్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్ వాడి, నం. ౨. బొంబాయి
Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2. Bombay.

వైద్య రత్న పండిత డి గోపాలాచార్యు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

1. మార్కండేయము:—సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల నుపయుక్తమగు గ్రంథము. వెల ౪-0-0
2. పథ్యాపథ్యము:—ప్రతిరోగమునకును పథ్యములును ఆపథ్యములును అగు వస్తువులను బోధించును. వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0
3. ఆయుర్వేద పరిభాష:—మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదముల తెలిసికొనుటకును వాని ప్రానికల నిష్ఠాయించుటకును ఉపయోగించు నిట్టి గ్రంథ మిది నుట లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0
4. అగస్త్యవైద్యము:—దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయముల తెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
5. వస్త్రీకర్మ:—ఔచిత్యార్థము విధమును దీనివలన బోవువ్యాధులను తెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
6. శల్యశస్త్రము:—దానికర్మశాస్త్రమును, శస్త్ర చికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిని తెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0
7. ఆయుర్వేదము:—ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనతమ భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగా తెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

గ్రంథమాలలో ముద్రణము చేసినట్టియు గ్రంథముల వన్నిటిని కొనవలసిన చందాదారులకు అట్టివారు దుర్లభులు 0-2-0 తో వసూలుచేయవలెను. కొనువారే భేదించవలెను. డి. గోపాలాచార్యు, ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్. తెలుపలేదు.

కండ్లకు చలువజేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండనేడిమి తెలియకుండుట కుపాయ మేమి.

అమృతాంజులక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పులను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యాధులకు యోచనా కరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్యాకింగుపోట్ల వేరు.

కొరువారికి క్యాటబాకు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యు, ఏ. వి. యస్., ఏ. యమ్. బి., ఆయుర్వేదాశ్రమం, మదరాస్.

అధికముగా కొరువారు సర్వాపముగు రైలు స్టేషన్ తెలుపలేదు.

ఆస్పిత్వము ఖ్యమంత్ర.

ఆయన చక్రతంత్రములు.

ఇప్పటి రాజకీయ విషయములయందొందటికన్న సర్వాధికమును, ఆంగ్లసామ్రాజ్య మందటిలో ప్రధాన పురుషుడును నగు, ఆస్పిత్వముగారు రాజకీయకళావిశారదుడును ఆంగ్లవిజ్ఞానమును ఇంగ్లాండులోని నవీనోదార కక్షకు ముఖ్యోపపాదకుడు నగు గ్లాడ్ స్టన్ గారి ప్రియశిష్యుడు. ఆయనయొక్క యువారభావములే యాయనకు నాదర్శములును, కార్యనిర్వాహకములుగ నున్నవి. దేశస్వాతంత్ర్యమునకును దేశభిక్షపద్ధికిని ముఖ్యధారములు వాత్సాల్యతంత్ర్యము, పులికా స్వాతంత్ర్యము, సంఘస్వాతంత్ర్యములు నిచ్చు కానములు కావనియు, విద్యావ్యవహార జీవితములయందు జాత్యుద్ధరణముకలిగి స్వాతంత్ర్యమును సదుపాయములను తగిన టుపయోగించుకొను శక్తి జనులకు గల్గినప్పుడే జనలు స్వతంత్రులని చెప్పవలసినయు, వీరియాశయు.

1852, ఫిబ్రవరి 12 వ తేదీని యింగ్లాండునందలి యార్మిగ్మెనులోని మార్లేషుచోట జన్మించిన మోర్టన్ పాస్ట్రీ ఆస్పిత్వముగారు చిన్నప్పటినుండియు జ్ఞానసంపాదనమునందు తాపహమును, బుద్ధిశక్తిలయు, కలవారుగ నుండిరి. తాము నెద్రవామైన తరువాత నొకమహాపదవిని తప్పక పొందుదుమని దృఢనిశ్చయము కలవారై చాల్యమునుండియు కృషి చేయుచు యందులకు తగిన జ్ఞానాభివృద్ధిని చేసికొనుచుండిరి. విద్యాలయములందు కన్న స్వతంత్రముగ చదువుకొనుటయే యాయన కెక్కునయివును. అక్కాలమున పాస్ట్రీ మెంటుసభ్యులను చూచినప్పుడు తాముకూడ నంతటి మహనీయులు కావలయునని యాశ జనించుచుండెడిది. ఉన్నత విద్యాభ్యాసమునకై ఆక్స్ ఫర్డులోని శేలియలు కాలేజీలో చేరిరి. ఈ కళాశాలాధిపతియగు బెంజమిన్ జోవెల్లుగారు తమ శిష్యులకు పాండిత్యమును ప్రధానముగాజేయక, వారు యింగ్లాండు పరిపాలకులు కావలయునని నిశ్చయించి యందులకు కావలసిన ప్రపంచజ్ఞానమును వారలకు కల్పించెను. ఈయనశాంతము, విమర్శనేచ్ఛ మొదలగు సద్గుణములన్నియు నాస్పిత్వముగారి కలవడెను. జోవెల్లుగారు శ్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినుల కధికారమిచ్చుట కిష్టపడుచుండిరి. ఇంగ్లాండులో నందటిలో నభిమాధిములగు వైదుగురు పురుషులచే పరిపాలింపబడుటైన నాకిష్టమే గాని యుత్తమోత్తములైనను శ్రీలచే పాలింపబడుటకు నాకిష్టములేదు. అని ఆయన చెప్పుచుండెడివాడు. శ్రీ స్వాతంత్ర్యవాది నల నిట్టి యభిప్రాయమునే ఆస్పిత్వముగారు కల్గియుండుటకు శ్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినుల యల్లరులకును నిందలకును కారణము. ఉపన్యాసము లిచ్చుటను, వాదములలో జయించుపద్ధతిని, మతనిశ్చయములను ఆక్స్ ఫర్డులోనే నేర్చుకొని, అచ్చట పట్టునందిన తరువాత న్యాయశాస్త్రము నభ్యసించి లండను నగరమునకు వచ్చిరి.

1876 వ సంవత్సరమున నీయన న్యాయవాదిత్వమును ప్రారంభించిరి. న్యాయవాదియగుట తామున్నత పదివందలకుండుటయే గాక, దేశోపకారము చేయుటకు విలువదనని యాశ్చర్యకరమని మెచ్చుకొని తమన్యాయవాదియగు రైట్ గారికి శిష్యులమయ్యేగా రైటుగారు తిమక్రిందనుచుకొనిరి. ఆస్పిత్వముగారు కేసులను చాలనేర్చుకొనివాడించి జయమునొందుచు నొప్పవేరు బొందిరి. డబ్లియు. టి. వైడ్ల గారవ్వు డీయనను ప్రపంచములో నందటిలో నాతడు నొప్పవేరుకల వాడుగని చెప్పెను. పార్సెలు కమిషనులో నీయన రిస్కెలుగారి క్రిందివాడై పనిచేయుచున్నప్పుడు రిస్కెలుగారికి సాక్షిక్రాసు పరీక్షచేయవలసినదని యాయన నడిగిరి. సాక్షులందఱిలో నాతడు ముఖ్యుడగుట వలనను, కేసలయు చాలవరకా క్రాసు పరీక్షాధార పడియుండుట వలనను మీరుస్వయముగానే చేయవలసినదని ఆస్పిత్వముగారిని. కాని రిస్కెలుగారు నేననియున్నాను నీవుబాగానే చేయగలవు. చేయుమనిజబాబుచెప్పిరి. అప్పుడాయన చేసిన క్రాసుపరీక్ష వలన నాయనకు న్యాయవాదులలో శాశ్వతశ్రీ పుచ్చెను.

విను న్యాయవాదిత్వముతో నాయన కన్నడును తృప్తి కల్గుటలేదు. ఈయన హృదయమునందున్న ఉన్నతాదర్శముల విస్తరించుకొన గల్గుటకు రాజకీయ విషయముల యందును ప్రవేశము కలుగ చేసికొనుచు తుదకు పార్లమెంటులో ప్రవేశించి ఉత్సాహముతో నుదాకక్షివారి పక్షమున పనిచేయుచుండెను. 1892 యందాస్పిత్వముగారు హోము సెక్రటరీగా చేయబడిరి. ఇంగ్లాండు అంతర్విషయముల నీయన వ్యవహరించ

వలసి యుండును. గ్లాడ్ స్టన్ గారు నీయనకింత యున్నతపదవి నిచ్చుట జనులందఱునాశ్చర్య మగుట చేసిరి. ఈయనప్రవేశించిన యాటుసెలలలో రాజకీయ విషయములందును వర్తక వ్యవహారములందును అనేకములగు మార్పులనుచేసి సవరించి వృద్ధిచేర్చిరి. ముఖ్యముగా పాక్టీలలో నీయనచాల మంచి మార్పులనుచేసిరి. కార్యాచరణముల కీయన యనేక సదుపాయముల జేసిరి. భూనిహార్య నేరమునకై యావత్తనక్షత్ర ననుభవించుచున్న యనేక దురదృష్టవంతు బాండ్ కీక్షల కిక్కించి యాయనక్షీంచిరి. తరువాత యింగ్లాండులోని రాజకలంబము గల ముఖ్యమంత్రమునకు నెల్సన్ రాజకీయ సహాయము జరుగ కుండుటలుల కానమును తీసికొని వచ్చిరి. నెల్సన్ జనులలో నధిక సంఖ్యవా రికాఖకుచేరినవారుకానందున బలవంతమున నతము నచ్చట బోధించుట యన్యాయమనియు దీనికి దొరతనమువారు ధన సహాయము చేయుట దోషమనియు యీ మనయభిప్రాయము తరువాత ఆయన ఎన్నిచెరు చాంబెల్లరు కోశాధిపతిగ నున్నప్పుడు ధన విషయముగు మార్పుల ననేకముల జేసిరి. అంతట అప్పుడు ఆంగ్లసామ్రాజ్యమునకు ముఖ్య మంత్రిగానున్న సర్ హెన్రీకెంసెలు బానర్జీను గారు ఉద్యోగము నకు రాజనామయిచ్చుట వలన, 1907 యందు తిరుగు కక్షవారి నాయకుడై ముఖ్యమంత్రి యయ్యెను. ఇప్పటింగ్లాండులో జరుగు యేకలకరముల వలనను యీతడు తొందరపడెను. మనోహర్యముతో కాగ్యముగూడె తనయుడేశముల నాచరణలో నెట్టుచుండును. అందువలన ప్రజోద్రేకముకల్పించు ఉపన్యాసముల నీయనపోయినను నీయనయందు తిరుగు కక్షవారికి సంపూర్ణ విశ్వాసము కలదు. ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము యొక్క పురోవృద్ధికి నాధారములగు కార్యముల నీయన శాంతముతో నిర్వహింపుచుండును. న్యాయ ప్రధానముగు నీ పరిపాలనమున విప్లవండు స్వరాజ్య శాసనము మొదలగు దేశభిక్షపద్ధి కరములను నిష్కర్ష సాధములు ప్రజోపయోగములు నగు శాసనములు ప్రజాసభచే నంగీకరింప బడినవి. తమశత్రువు లెంతటి యకార్యముల జేసినను తమకు నెంత నిందించి తూలనాడినను యాయన యణుమాత్రమును తొందరపడక నిశ్చలుడై యుండుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయము.

జెల్లమును తయారు చేయుట.

ఒకకొత్తపద్ధతి.

మైసూరు సంస్థానమునందలి పారిశ్రామిక శాఖాధ్యక్షులగు ఎ. చాట్టన్ సి. వి. ఇ. గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:— అరుదని సంవత్సరముల క్రిందట, హిందూదేశపు విదేశ వర్తకముందు పంచదార యెగుమతి ప్రధానముగ నుండెను. 1850-51 లో నీవర్తకము దానియుత్పత్తిమాత్రమే నొందియుండెనని చెప్పవచ్చును; అప్పుడెగుమతియైన సరుకు 79582 టన్నులు దీనివల 27856885 రూప్యములు. ఆసంవత్సరమునుండియు ఎగుమతి వర్తకము క్రమక్రమముగ తగ్గుచు వచ్చి తుట్టుతుదకు మనవారే పంచదారను విదేశములనుండి తెప్పించుకొనుచున్నాము. ఈదిగుమతి వర్తకసూరణముందు స్వల్పమయినను, ఇటీవల విశేషముగ పెంచుచున్నది. 1911-12 సంవత్సరములో దిగుమతియైన సరుకుయొక్క విలువ దాదాపు 12 కోట్ల వరకు నుండెను; 1912-13 లో 14 కోట్లకుమించియుండెను; 1913-14 లో నుమారు 15 కోట్లయ్యెను. ఈదిగుమతులలో మూడింట రెండువంతులకు పైగా జావాన్దీపుమునుండి వచ్చియుండెను. హిందూదేశములో నెంత పంచదార తయారగుచున్నది నికరముగా తెలియదు. కాని దేశమునందలి వాడుక కిది చాలవలయు స్పష్టము. దాదాపు 800000 టన్నులవరకు నుండు, దిగుమతుల మొత్తము దేశమున కివసమన్నును దేశమునందు తయారుకాని భాగముగ మన మనుకొనవచ్చును. ఇది దేశములో ఖర్చుపడు మొత్తమును సుమారు చతుర్థాంశముగ నుండవచ్చును.

చెరుకును పండించుటయందొకను స్రావీన స్రావ్యత పద్ధతులనే యవలంబించుచుండుటయు, పండిత చెరుకులనుండి పంచదారను, తీయవద్దముల వలయునని సమర్థములుగ నుండకుంటున్నకాక వీనియందు విశేషపదార్థము వృద్ధిముగ పోవుచుండుటయును, హిందూదేశమునందలి పంచదార పరిశ్రమ యందలి లాభములని సాధారణముగ తెలిసినంగతియే. ఇటీవల నీదేశములోని చెరుకు సాగుబడియగుచుండు ప్రదేశములందు, ఈపంట నభివృద్ధిచేయు విషయమున జాలశ్రద్ధ గొనుచున్నారు. ఇంతవరకును, వృద్ధిముగూల కార్యములు విశేష

మేమియు జరుగలేదు. కాని యీవిషయము దిట్టశ్రద్ధ కలుగుట ప్రస్తుతస్థితినిబట్టి సహజమే. ఈచెరుకుపంట యనునది ఇండియాలోని వేర్వేరు ప్రదేశములందు, వేర్వేరు శిశోష్లాది సందర్భములకు లోనియున్నది. ఇట్టి విషయముల నొక ప్రదేశమునకు నొకకాదానికని విశేషభేద ముండును. ప్రస్తుత వ్యాసమందు ఈ సమస్యకు సంబంధించిన యొకయంశమును గురించి మాత్రమే చర్చించెదను. అదియును దక్షిణ హిందూదేశమునకు సంబంధించి నంతవరకు మాత్రమే. చెరుకులను సాగుచేయు విషయము వ్యవసాయ శాఖాధికారులకు సంబంధించినది. చెరుకునుండి రసమును దీసి, దానినుండి జెల్లమును దయారు చేయు విషయము నాలోచించుట నావనియై యున్నది.

నవీన పద్ధతులు.

చెరుకును సాగుచేయుట విశేషాధికరముని జనాభిప్రాయమైనను, అదృష్టవంతములగు నొకటికంటెచోట్ల నెద్ద పంచదార కారుఖానా తేన్నడి పని జరుగుచుండుట లేదు. చెరుకును సాధారణముగ రయితులు కొద్దికొద్దిగ మాత్రమే సాగుచేయుచున్నారు. చెరుకుపంట పొలమునై నొకసంవత్సరమువరకు చుండుటచేతన, దీని విలువను కల్పించు ననేక యనందర్శముల కివంట బోబడియుండుటచేతనన్ని, భార్య వంతులగు రహితులుమాత్రమే దీనిని సాగుచేయుటనని యెనుచున్నారు. కాని చిన్నచిన్న పొలములలో నొద్దికొద్దిగ చెరుకు సాగు అగుచుండుటకు, పండిత యావత్తు చెరుకునుండి రసమును దీయుటకు వలయునన్ని పశువులు పంటదినములలో నొకకకుండుటయే ముఖ్యమయినకారణము. యధికలముచే బని చేయు తిరగండ్రు మనముపయోగింప నారంభించితిమేని, నై యసందర్భమును సులభముగ నే వివరింపజేయవచ్చును. ఈపద్ధతి నవలంబింపవలయునని పూర్వమునుండియు తెల్లముచేయున్నాము; మామూలుకంటె నెక్కువగా చెరుకును సాగుచేయుచుండిన కొద్దిమందిమాత్రమే యాయంత్రముల నుపయోగించుకొన నారంభించి, విశేషాభిముఖ బొందియున్నారు. ఈయంత్రములకై మొట్టమొదట మూలధనమును విస్తారముగ కలవుచేయవలసియుండును; మరియు నిదినలోరయితులు సాధారణముగ సాగు చేయువానికంటె విశేషనిష్ఠాధికులగు ప్రదేశములందు సాగుచేసి ననేకాని లాభకరముగ నుండవలయు. చాలమంది రయితులు పండించుచుట్టి చెరుకుల నొకచోటికేదీసి, ఈ చెరుకులన్నిటి నుండియు రసమును దీయుటకు నొక్కొక యావియంత్రపు తిరగలి నచ్చట స్థాపించుటచే నీయసందర్భము వివరించునని ఒహుకాలముగ నాయభిప్రాయమై యుండెను. కొయంత్రులు జిల్లాలోని సింగనల్లూరు గ్రామమును చెరుకు విస్తారముగ సాగుచేయబడుచున్నది; కెందు సంవత్సరముల క్రిందట సింగనల్లూరులో నొకయంత్రపు తిరగలిని స్థాపించుటకై మద్రాసు గవర్నమెంటువారు 10000 రూప్యముల ప్రధానము నొసగి యుండిరి. ఇది తిన్నగా పనిచేయు నారంభించక ముందే, మైసూరు ప్రభుత్వము వారిక్రింద పనిచేయుటకు నన్నిక్కడకు బదలించినారు. దీనికై కాల్య ప్రమాణమునుబట్టి మైసూరునకు చెన్నపురి రాజధానియందుకంటె నెక్కువగానే చెరుకు సాగుబడియగుచున్నది. మద్రాసునందుకంటె నిర్మింతుగూడ నజే విషయమున గొంతవరకు పని చేయవలసిన యవసరము కనుకించినది. సితిగతులను మైసూరు దోతనమువారికి వివేకింపగా, సంస్థానములో వేర్వేరు స్థానములందు మాదు మలను స్థాపించుటకై 25000 రూప్యముల ప్రధానము నొసంగిరి. ఈమలను స్థాపించి, నిరుడు పనిచేయు నారంభించితిమి. పరిజరిగిన దినములలో 14,852 మణుగుల జెల్లము తయారుచేయబడుట చేకాక, ఈ మలలో లాభకరముగ పనిచేయుటకు వారకుమగు కొన్ని విషయములగు విశేషావధిము నొడ లభించినది. “మైసూరులోని పంచదార పరిశ్రమ” యను నీర్మికగల యొక వ్యాసమందు, మేము జరిగిన కార్యము లన్ని నొకొక్కయు సంపూర్ణముగ వివరమును తెలియియున్నాము; దీనినే మైసూరు ఆర్థికసభకు సంబంధించిన నాగ్య సామగ్రితోప నభివారు 12 వ ప్రశ్నముగ ప్రకటించియున్నారు.

వ ర శు ల్క ము లు

వానిని తగ్గించుటెట్లు?

[వల్లూరు సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు.] ఈ విషయమై నేను వెరుక వ్రాసిన వ్యాసముయొక్క పాఠశాటు హెడ్డింగునుబట్టి, లేఖరయొక్క అభిప్రాయమును కొందరు సరిగా గ్రహించవట్లు కనుపడుచున్నది. వరశుల్కములు కూడునా కూడవాయన ప్రశ్నకు, కూడవయే విద్యా

ధికుల యందలియభిప్రాయము. ఒకవేళ కొందరు లోలోన నేమిచేయుచున్నను, అసకొన్నను, బహుశా అవికూడవనియే చెప్పెదరు. వస్తువు ఏదీ యిట్లేదన్నచో, నిచ్చేని వాడుకచేయుచు, తమవంతులవారైనవారికే సంకలనం నయ్యనానెదమని యెవరును బహుశాను. ఇట్టివరకుల్గుములు మగవ్రస్తుత్థితిలో తగ్గినా నిష్కామము ప్రశ్నకు జవాబులు భేదముగ నుండువచ్చును. పుంకు యొక్క బహుశా, మిందు ప్రేమకావ్యంబు వేరైన వానిమేర!

మన ప్రస్తుతావస్థలో వసూలరుల తల్లిదండ్రుల కెట్టి యుక్తాచారములన్నవో ముందు తెలిసికొనవలెనని నీవరకుల్గు స్వీకరణ దురభ్యాసమునకు చికిత్సను వెనుకదలెను. ఇంకొక దానియందు అట్లేదనితలంపి కృతార్థులైన వారికి మన కష్టంబులను నిర్వయించుకొన్న వాడు అవలయు తమ కాక కుదిరెడి కట్టించుకుగానో తామింకను కెద్రవత్తులను చూడవలెనని నాచింతి, బుద్ధియు తీర్పుకొనవలెననినా, కొందఱును మన ప్రత్యక్షింపన స్వీకరించుచున్నారు. ఇట్లు చూడవలె కొందఱులందఱు ప్రేమయనచున్ను. కనకరసల దల్లిదండ్రులు, మిక్కిలిగ నాస్థాపరాయణత్వముతో జేయు లకు దిగుదు. ఇది న్యాయమా యననని చర్చనీయాంశమే కాదు. ఇది మన ప్రస్తుతావస్థలో సామాన్య మానవులకు సహజమా? కాదు?

జీవము సంపాదించు కొనుట కష్టమనగాను గావులను సంసారభావమును వైర వేసికొను వానికి సామ్య కంఠే మరియొక బలమైన ఆకర్షణము లేనపుడు, వివాహ విషయములలో సామ్యము గాని, లేక సామ్యవలన కలుగు విద్యుత్కాని వెదకికొనుచుండును. దీనినండి నీనిని ముతించుట కంకితంబై వెదకుచు నాకర్షించు పదార్థమేది? అనిప్రేమ. ఈప్రేమ యువకులలో కలుగును గాని యిప్పటి పిన్నలగు వసూలరులలో కలుగదు. ఈ ధర్మము లోకావసరంబులగు నన్ని పునఃపాద విద్యాగంధుడు విద్యావతి నే పరిణయము చేసికొనవలెనని ప్రయత్నించును. లేకున్న, యువతీవివాహము లాచారభాగమున నాయున్న మొదలగు వారిలో నీ వరకుల్గుము లేల వ్యాపించియున్నవి? విద్యలేకపుడును, మరయేవిధమైన ప్రేమాభివృద్ధి లేకపుడును, సామ్యగాని మలకలముగాని రూపముగాని మునియొక్క కోరికను నిర్వయించును. వీనిలో సాధారణముగా మొదటిదే జయించుచున్నది. సమాజ అంతఃపురమున వారిలో కొందరు వరకుల్గుములను స్వీకరించక సోచుచును. ఈమకసోచుచును, కాని జనసామాన్యములో, అగ్రహార ఆంధ్రములలో జరుగు వివాహములలో, నీ వరకుల్గుములు కష్టమేట్లు? ఇవి బోయమేళములవలె, వ్యాసముల వలగా, లెక్కవలకగాని లెక్కన నాయభిప్రాయము. ఈ మాసములో వెనుకవేసిన మావరన్ రివ్యూపత్రికలో నీ విషయమును గాగఁగ చదివించి రాయుచున్నాను చున్నలాలుగాను, యా ప్రంది చికిత్సల నుచుచుండి.

1. మన శ్రీలక్ష్మిని చాడువరకులనీకదని జనులకు బోధించవలయును. శ్రీలక్ష్మిని వివాహమును విద్యయు సమకూర్చుటకు అన్నివిధములకు ప్రయత్నములను చేయవలయును. అప్పుడు, వీర యాన్నండ్రి, వీరిని వైవాహికపు సంకలనంలో నిమగ్నంబు చేయునందు.

2. ఇప్పుడు వసూలరుల నేర్పణములలో కొంత మార్పు చేయవలె యున్నది. పరతులు వ్యాసు అయినవలెనే మనము యేకాగ్రహము. ఒకప్పుడు అట్లాగములు మనలను మోగు పుచ్చుచున్ను. వారి భావము, నడక, అభ్యాసములు, కుటుంబము, వీరిని తీర్చిదిద్దించి యాలోచించవలెను. వస్తువువిషయములో, మరేతరవిద్యాభ్యాసము, కలలములు, గుణములు మొదలగునవి వారికి నీవరకుల్గులకు తెలిసికొనవలయును.

3. ఒక వివాహ కాలములో, శ్రీలక్ష్మి వివాహములు విష్ణుకచేసి తీరకలయుననే యద్దమును నొలగించవలయును. వరకుల్గుమును ముగిసినపుడు కొంతకంటే మంచియపాయము ను కల్గిలేదు. ఈవరకుల్గు దుగవారమును మొదలంటి వాకడను మనవరకులకు మనము త్రికరణముగ నెచ్చయించుకొనినవలె, వివాహమున కార్యదణలలోనికి దిగవలె. సంస్కరణముతోమునకు వెలుకక, స్వీయముతో మనము నొడవకలము, అభ్యాసముచేత తీర్చిదిద్దిన కలుగకలెను మున్నగు గుణము, రాగములకును కష్టము, భావము వానిని ముగియవలె. త్రికరణముగ నుండుచి సోవును. ఈ వసూలరులకు ముగియవలె అట్లంటి వరకుల్గువరకు గాని కలగును. లలకాలమైనట్లు కలగుదు.

4. ప్రతి కెద్రావస్థలోనుండు సంకలనము: 1. రాహు మనలక నమ్మకము చేయవలయును. ఇట్లు 2. రాహు

వివాహములు కాస్త్ర సమ్మతములై వే. ప్రస్తుతావస్థములు కొంతకాలముక్రిందట యేకారణముగ, యేర్పడి యుండవచ్చునుగాని మన ప్రస్తుతస్థితిలో నాయా: రమును నేలనదలకొన గూడదు? అప్పుడు నెద్రాఖ్యలో నే: ప్రత్యేకము వెదకుకొనవచ్చును గనుక, వరకుల్గుము తగ్గును.

5. వివాహములలో ఖర్చులను తగ్గించవలెను. ఈ వరకుల్గుములలో నెక్కువ మొత్తము పిల్లవాని వివాహ ఖర్చులకే వ్యయపరచుట సంభవించుచున్నది. ఈ ఖర్చులుకుదించిన కొలది వరకుల్గుములు తగ్గవచ్చును.

6. ఒక స్థితియైన వెంట్రుట కమిటిలో నొకదాని నేర్పరచి అక్కడక్కడ సముకమిటిల ద్వారా నేతములో జరుగుచున్న వివాహములను కనిపెట్టుచు కట్టుములు పుచ్చుకొన్న వారిపేర్లను బహిరంగపరచి వాస్తవప్రతికట్టా ప్రయోగించుచుండువలయును. ఆ వివాహములగు పిల్లవాడ్రచేతను, వారిసంరక్షకులచేతను ప్రమాణ పత్రికలను తీసికొనుచు, నీ విషయమై ప్రజలకు బోధపరచుటకు బహిరంగ సభలను కావించుచుండవలయును.

7. ఈ దురాచారమును మనసంఘములో నుండి పారగ్రోయవలెనని మనయుక్తవృద్ధునీతి స్వభావమును విడనాడి బహుజనోపయోగ కరమగు కార్యమును బూనవలెను. మన పూర్వ నాగికిత మన ప్రస్తుత విధ్యాభివృద్ధికును గౌరవమును జేవలెనని యారంభింపి విరుద్ధమైన యానెండి కంట్రాక్టులను నశింపజేయుటకు ప్రయత్నించవలయును.

17 వ గుంటూరు మండల సంఘ సంస్కరణ సభ.

ఈనెల 6 వ తేదీని 2007 లో చిలకమర్తి లక్ష్మీ నరసింహముగారి ఆధిపత్యము క్రిందజరిగిన సభలో నీతీర్మానములు చేయబడినవి:—

I
గుంటూరు వంగోలు పురములలో స్థాపింపఁ బడిన గవర్న మెంటువారి ప్రారంభవిద్యాపాలకావళికాలలను ఇక కంట్టిటు నెకండరి పాఠశాలలుగ మార్చవలయుననియు, ఈ జిల్లాలోని తక్కిన తాలూకా ముఖ్యపట్టణములలో లేనివాట్లు హయ్యరు యెలిమెంటరీ ప్రాథమికా పాఠశాలలు స్థాపించవలయు ననియు దొరతనమువారి నీ సభ వారు కోరుచున్నారు.

ప్రపోజరు:— ఆగ్రాసనాధిపతిగారు

II
(a) బాల్యవివాహములు ఆశాశ్రీయములు అనర్థదాకముయలుననియు.

(b) బాలికలకు రజస్వలాసంరము యుక్తవయస్సు వచ్చినపిదప వివాహములు చేయవలసినదనియు,

(c) చాలురకు నిరుపది సంవత్సరములలోపల వివాహము చేయగూడదనియు,

(d) నలువదిసంవత్సరములు దాటినపుడును పరునాదు సంవత్సరములలోపు శ్రీని వివాహ మాడ కూడదనియు, నీసభవారు తీరుమానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు. టంగుటూరు నాయనశాస్త్రిగారు
ఆమోదకులు గల్లపూడి శీతారామశాస్త్రిగారు
(ఈతీరుమానము బహుజనసమ్మతించినది.)

III
(a) వివాహదీ శుభకార్యములకు వేళ్ళనాహ్వయము నీతి చాహ్యమనియు, అట్టి వివాహములకు బోగూడదనియు,
(b) దేవాలయములలో వేళ్ళనియోగించుట యపవిత్రమనియు,

(c) వేళ్ళ సంఘములోను దాసీలలోను వివాహములకు బ్రోత్సాహపరచి కృత్యచారవృత్తిని ముగించవలయుననియు, నీసభవారు తీరుమానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:— మధవ వెంకటాగారు.
ఆమోదకులు:— వింజమూరు భావనాచార్యులుగారు.

(c) భాగము తీసివేయవలయునను సకల యం.వేణు గోపాల రావుగారు పరపాదించి గాని యది యంగీకరింపబడక తీరుమానము బహుజనులచే నానెందింపబడినది.

IV
అవాధలగు శ్రీలక్ష్మి స్వతంత్ర జీవనము గల్పించుటకును, జీవితముయొక్క పరమామును బోధించు ఉన్నత

ధర్మములను బ్రదర్శించుటకును, దేశమునందు అనాథ శ్రీ శరణాలయములను స్థాపించి దేశవిద్యయు వృత్తివిద్యయు వారికి నేర్పుట కర్తవ్యమగుటచే నీవిషయమై తగుకృషి చేయుటకు దేశీయు లీసభవారిచే గోరబడుచున్నారు.

మరియు పీఠికా పురాధిశులగు శ్రీ రాజరావుమహీపతి నూర్యారావు బహదురువారు అనాథరక్షణాంశమై జేయుచున్న యుపకృతికి నీసభవారు కృతజ్ఞులైన దెలుచున్నారు.

శ్రీయుత కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు వేటపాలెములో స్థాపింపనెంచిన శ్రీ శారదా నికేతనమును ఆచిరకాలములోనే ప్రారంభించవలయునని వారిని ప్రార్థించుచు, దేశీయులు వారికి అన్నివిధముల దోడ్పడవలయునని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—దొరగూడి వెంకటాగారు.
ఆమోదకులు:— రాచపూడి జగన్నాథరావుగారు.

V
విశంతువులకు కేశఖండన నిర్బంధమును దొలగింపవలయునని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:— ఆగ్రాసనాధిపతిగారు.

VI
విశంతువులకు పురస్కారము వలదను నిర్బంధములను దొలగించి వివాహముల జేసికొనువారికి సదుపాయములు గలిగింపవలయునని యీసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:— కొండా వెంకటప్పయ్యగారు.
ఆమోదకులు:— వింజమూరు భావనాచార్యుగారు.

ఈ తీరుమానము పనికిరాదని రావుసాహెబు ధారా మార్కండేయశాస్త్రిలువారును బ్రహ్మశ్రీ చివులల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిలువారును ఉపన్యసించిరి. పనికివచ్చునని మండల వెంకయ్యగారు కురుగంటి శ్రీరామశర్మగారు శ. రామస్వామి గుప్తగారు ఓరుగంటి వెంకటసుబ్బయ్యగారు మాటలాడిరి. ఈ చర్చ సుమారు ఒకగంటకువైన జరిగినపిదప కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు రాబడిన యాత్రేపణలకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. తరువాత సభ్యులలో బహుమంది యాతీరుమానము నానెందించిరి.

VII
(a) మనసంఘములో నానాట వృద్ధియగుచున్న మధుపానాది దుష్కర్మసనములను రూపు మాపవలయుననియు,

(b) మయిచర్లుగా నున్నవారికి సారాయి, చుట్ట, వీడి, సిగరెట్టు మొదలగు మత్తుద్రవ్యములు విక్రయించుట నేరమగునట్లు చట్టము చేయవలయునని దొరతనమువారిని కోరవలయుననియు, నీసభవారు తీరుమానించుచున్నారు.

ఆమోదకులు:— శంగపల్లి రామస్వామి గుప్తగారు వంగోలు ముని సుబ్రహ్మణ్యంగారు.

VIII
పంచమాది నిమ్మ జాతుధర్మకై వారికి విద్య నేర్పుటయు నీతిమతములను బోధించి వారిని ఉన్నత పదవికి దెచ్చుటయు, నాశశ్యకమని యాసభవారు ఓరుమానించు చున్నారు.
ఉపపాదకులు:— ఓరుగంటి వెంకట సుబ్బయ్యగారు, ఆమోదకులు:— 1 వెలగపూడి సుబ్బారావుగారు 2 వల్లమల్లి. వెంకటరంగంశెట్టిగారు.

ఈ తీరుమాన మనవసరమని టి. నాయకశాస్త్రి గారును, ధారామార్కండేయ శాస్త్రిలవారును, నాక్షేపించిరి. కొండా వెంకటప్పయ్యగారును. న్యాయతి హనుమంత గావుగారును. నీ తీర్మానము నానెందించుచు నీవరకుల నుపపాదించిరి.

(a) ఈజిల్లాలోని పురపాలనాసంఘములు పంచమాది నిమ్మ జాతులకు బోర్డింగు పాఠశాలలను కట్టవలయుననియు,
(b) గుంటూరు కాశీబాగ్, వంగోలు కాశీబాగ్, పంచమాది నిమ్మ జాతులకు విద్యాభివేతనములకు జిల్లాసంఘమువారు వలయుధర్మము నేకరింపవలయుననియు నీసభవారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు. తీరుమానము సకలభావో సంగీకరింపబడినది.

IX
అన్నివ్యయములలోని యుపకాఖలవారు ఒకరితోనొకరు వివాహసంబంధములను భాగనప్రతిభాజనములను జేయుచుండవలయునని యీ సభవారు తీరుమానించు చున్నారు.

ఉపపాదకులు:— కొండా వెంకటప్పయ్యగారు
ఆమోదకులు:— రావుసాహెబు ధారామార్కండేయ శాస్త్రిగారు.

ఇది సర్వజనాంగీకారము నొందినది. పిదప శ్రీకొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు తీరుమానము మిగుల నిరంతరము

చీయునియు, సులభముగా నవలంబింప దగినదనియు, దీని త్వరలో నెరవేర్చుట యీ తీర్మానము నామోదించిన వారందరు నామము చేయుటకు నియమకాలలో వివాహ సంబంధములు ప్రోత్సాహ పర్చుదుమని వ్రాసి సంతకములు జేయవలయు ననియు, నుపపాదించిరి. అందులకు సభ్యులు లొప్పుకొని శ్రీధర్మా మార్గంఁడయ శాస్త్రిగారు, భీమరాజులక్ష్మీనారాయణ రావుగారు, మిట్టదొడ్డి వేంకట సుబ్బారావుగారు మున్నగువారు సంతకములు చేసిరి.

X

హిందువుల సాంఘికాభివృద్ధికి అన్ని వర్గములవారును భోజనసమయములయందు దృష్టివిషము పాటించునట్లు దని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—టి. నాయన శాస్త్రిగారు.

ఆమోదకులు:—చో. వెంకటాద్రిగారు.

XI

(ఎ) వివాహ సమయములయందు కన్యా శుల్కవర శుల్కములం గనుట నీచకృత్యమును శాస్త్రవిరుద్ధముననియు (బి) అట్టి వివాహములకు బోవుట నింద్యమనియు నీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—మిట్టదొడ్డి సుబ్బారావుగారు,

ఆమోదకులు:—మండ వెంకయ్యగారు

ధారా మార్గంఁడయ శాస్త్రి గారు తీర్మానము నాడే పించిరి. గాని బహుమంది యామోదించిరి.

XII

(ఎ) దేశపురోవృద్ధికి నత్యావశ్యక మగుటచే విదేశ గమనమును ప్రోత్సాహ పరుపవలసిన దనియును.

(బి) విదేశ యాత్ర శాస్త్రీయమును ఆనుభూతికము నగుటచే విదేశములకు బోయి వచ్చినవారిని ప్రాయశ్చిత్తములే కుండ సంఘములో జేర్చుకొన వలయుననియు నీ సభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

ఉపపాదకులు:—చోరగుడి వేంకటాద్రిగారు.

ఆమోదకులు:—ఇంగువ రామకృష్ణయ్యగారు.

చివులకు సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు తీర్మానము నాడే పించిరి గాని బహుమంది చే నంగీకరింపఁ బడినది

XIII

హిందూ జాతీయపర్వముల ఉత్తమోద్దేశముల గ్రహించి దేశాభ్యుదయమునకు దోడ్పడులాగున నూతన పద్ధతులతో సల్పుట యావశ్యకమని యీ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

ప్రపోశరు:—అగ్రాసనాధి పతిగారు.

XIV

నర్సాపురశ్రీ విద్యాభివృద్ధి సంఘమువారి పరీక్షలోను విజ్ఞానచంద్రికా మండలి పరీక్షత్పరీక్షలోను జయమొందిన శ్రీలను గవర్న మెంటువారి పరీక్షలో గడతేరిన వారితో బాటుగా పరిగణింపజేసి, అట్టివారిని బోధనా పాఠశాలలలో జేర్చుకొని ఉపాధ్యాయునిలనుగా తరిగివేయుటకు దొర తనమువారిని ప్రార్థింప వలయునని యీ సభవారు తీర్మానించు చున్నారు.

ప్రపోశరు:—అగ్రాసనాధిపతిగారు.

XV

తెంగాలు గవర్న మెంటువారు చేసినరీతిగా మద్రాసు గవర్న మెంటు వారు గూడ శ్రీనిధ్యుల తగు హైందవ రీతిని వ్యాప్తిచేయుటకు తగినయొక శాశ్వత సంఘమును ఉద్దేశ్యగస్తులకాని వారిని గలవానిగా నిర్వహింపవలసినదిగా యీ సభవారిచే గోరబడుచున్నారు.

ప్రపోశరు:—అగ్రాసనాధిపతిగారు.

గ్రంథస్థుకారము.

[శ్రీరామాయణకథలు. ముడియం సీతారామారావుగారు బి. ఏ., ఎల్. టి., రాజమహేంద్రవరము ప్రెస్సు రు. 0-3-06].

ఇంద్రియాదు శత్రువునందుల కాళ్ళ కములుగను వారిల బుద్ధికి మనోబద్ధు లిట్లనిరి:— ఇంద్రియేన వసుటకు సందేహము లేదు. ఏవిషయము తీసివేయుటవలన గ్రంథముల వలననే తెలిసికొనిన సరియైనజ్ఞానము మెంటును మాయశరామాయణమునే యనుసరింపి యిచ్చు మాయశయము. సీతారామరావుగారు గ్రంథము మున చేపలు 20మంది చని.

8500 సంవత్సరములకు పూర్వమెప్పుడో శ్రీరామచరిత్రము జరిగినది మొదలు రామాయణకథ క్రమముగా పెరుగుచుండెనని ప్రాచ్యవేదవేదాంతములందఱంగీకరించుచున్నారు. అనగా వాల్మీకిరామాయణమునకు తరువాత రచింపబడిన రఘువంశము, ఉత్తరరామ చరితము, భోజవంశపు, ప్రసన్నరాఘవము, దేశభాషలయందలి రామాయణ గాథలు వీరిలో శ్రీరామాయణకథ క్రమముగా వృద్ధినిొందుచు వచ్చినది. వీనికిని ఆదికావ్యమునకును కొన్ని చోట్ల భేదము కలదు. ఈమార్పులు చాలచోట్ల మంచివికావు. కనుక శ్రీరామాయణమునే యనుసరించిన సవినగ్రంథములు వారుగ నుండును.

[మనోరమ. సుబ్బారాయలునాయుడుగారు

చెన్నపురి, వెల 0-10-0 అణాలు.]

ఇందలి ప్రధానపాత్రము కథా నాయకయగు మనోరమ. భార్యాభర్తల యవ్యాజ్యమేమి యిందు వర్ణింపబడినది. నీకులను బోధించు ననేకోపకర్త లెందు జేర్పబడినవి. వైదిచాలవగు సరసముగనే యున్నది. ఇది నవలలవైతిని వ్రాయబడినను నవల కుండవలసిన ప్రధానగుణములిందులేవు. ఇన్నియుపకథలుండుటవలన ప్రధాన కథాస్వరస్థము చెడును. దీనివలన నిది శుకన ప్రతికథలు మొదలగు పూర్వవైతిని వ్రాయబడిన కథల నధికముగ బోలియున్నది. కథావిషయము కూడ నీభావమునకు సరిపోవును. మధ్యమ ప్రధానకథా విచ్ఛిత్తివలనను అతాకికాజ్ఞేయ విషయములవలనను, స్వాభావికములగు రమ్యవర్ణనలు లేకపోవుటవలనను, ఆధునిక నాగరకులకు నిట్టి వంతగా మనోజ్ఞములుగా నుండుటకష్టము. మొత్తము మీద నాగ్రంథము మిక్కిలి సరళమగువైతిలో వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త యింకను మంచి గ్రంథముల వ్రాసి ఆంధ్రదేశమున కుపకారము చేయుదురుగాక.

[పంచమజ్ఞాని చక్రవర్తి: ఎమ్. ఆర్. కల్లెరావు అండు కంపెని న్యాయు 141 పుటలు వెల 0-8-0 లు]

నెల్లూరు మండలమున కొత్తగా నారంభింపబడిన సుబోధిని గ్రంథమాలలోనిది మొదటిది. గ్రంథకర్తగారు చెప్పినటుల మన ప్రస్తుత రాజనక్రమక్రమిగారి జీవితము నాంధ్రులందఱును తెలిసికొన నిది యుపకరించును. ఇందు మొదటిజాబ్బి మొదలు కొని యాంధ్రయరాజుల చరిత్రము సంగ్రహముగా దెలుపబడినది. తరువాత నక్రమక్రమిగారి బాల్యస్థితియు వారిపర్యటనమును హిందూదేశమునందు వారి యనుభవములను పట్టాభిషేకమును వివరింపబడినవి. కొన్ని యనవసరాంశముల విడిచిన నింకను మనోజ్ఞముగ నుండెడియది. పుస్తకము దళసరికాకములనై నచ్చువేయుచు చక్కగా వైండుచేయబడినది.

[వైదరాళి - బాబ్బిదిక్కిపు గ్రంథమాల - జట్టిబంగారాజుధాని 122 పుటలు వెల 0-14-0]

ఇది ఒరిస్సానుండి ప్రకటింపబడుట యాంధ్రభాషయందు నిరంతరముండలములలో కూడ కల్గుచున్న యభిమానమును నెల్లడించుచున్నది. ఈ కథానాయకుడు మొదట సామన్య వైదికుడుగానుండి క్రమముగా నేనాధిపతియై శతపరిపాలకుడై ఆంధ్రయ నేనాపతులచే గూడ మెప్పువడసిన యీతిని విచిత్రమును వైదరాళు లెల్లఱును చదువలయును. ఇది చాలకాకు భాషాంతరీకరణమే యైనను సులభమై లిలో వ్రాయబడి వారు గనే యున్నది.

[పరివ్రామికి హిందూదేశము. ముడియం. సీతారామరావుగారు. బి. ఏ., ఎల్. టి., రాజమహేంద్రవరము వెల 0-5-06]

ఈ గ్రంథము ఇండోలొయిల్ ఇండియా యను నాంగ్లదృశ్యమున నాంగ్లేయ గ్రంథమునకు లెకుం. పరివ్రామికారిజ్ఞానము మహాకవి చాలకొక్కువ యగుటవలనను నది దేశాభివృద్ధి కర్వంతావశ్యక మగుటను నిట్టిగ్రంథముల శతభాంశలో వ్రాయుట చాల నుపయోగకరము. గ్రంథము సులభమై యందు వ్రాయబడి మనోహరముగా నున్నది. క్రమవిషయములయందు స్వదేశయొక్క యావశ్యకత కానియందు నవ్యముగాను సులభముగాను ఉపపాదించుకొన్నది.

[ప్రాచ్యలిఖిత గ్రంథవిషయ సామికి. గవర్నమెంటు ప్రెస్సు సూపరింటెండెంటు, చెన్నపురి. వెల 1-6-0]

ప్రాచ్యలిఖిత గ్రంథ భాండాగారమునందలి లిఖిత పత్ర గ్రంథముల వివరణయగు నూడు సంవత్సరముల కొకసారి

ప్రకటింప ప్రభుత్వమువారు 1910లో నియమించి యుండిరి. ఈ భాండాగారమున నిర్వాహకు లగు ప్రొఫెసర్ ఎమ్. రంగాచార్యులవా రట్లు వివరించి ప్రకటించిరి. అందలి మూడవ భాగ ముగ్రంథములు వివరింపబడినవి. గ్రంథములు చాలవఱకు గోదావరి విశాఖపట్టణముజిల్లాలనుండి సంపాదించబడినవనియు, ద్రవిడ కన్నడజేహాలందు దొరకినవి కూడ కొన్ని కలవనియు, రంగాచార్యులవారు తమ యుపోద్ఘాతమున చెప్పి యున్నారు. ఈకాలమున పూర్వపు తాళపత్ర గ్రంథములన్నియు బాగ్రత్తచేయువారు లేక నశించిపోవుచున్నవి. మఱి కొందఱు విదేశముల కిచ్చివేయుచున్నారు. ఆ గ్రంథముల నెట్లి నిట్టి భాండాగారములందు బాగ్రత్తచేయుటయే కాక వాని వివరమును కూడ పండితకోటి కెల్ల తెలియఁజేయుట మిక్కిలి ప్రశంసనీయము. ఇందు లీలావతీగణితము, ఆయుర్వేదా సంగ్రహము, మహాభారత కాలంకవము, హరి కాళికావతి, ఆంధ్రకాముని, పరతత్త్వవిచారము వంటి యనేక ప్రసిద్ధాప్రకటిత గ్రంథముల వివరణ మిందు కలదు. ఆంధ్రమును పూర్వమున వచన గ్రంథములు వ్రాయబడినవని యిందలి వచన భారతమువలన తెలియగలదు. నెం 128 వంటి శృంగార గ్రంథము లనేకములను, ఆదవలూరి పద్యములు వంటి హాస్య రస గంధములును కూడ భాండాగారమున కలవు. ప్రతి గ్రంథమునకును మొదలును చివరయు, గ్రంథ, గ్రంథకర్త వివరణమును, గ్రంథ విశేషములును నూచింపబడినవి.

వేదవ్యాసుఁడు

[సోదరకవులు, పిప్పర.]

సీ॥ తనబుద్ధి గంభీర + తల్ ప్రకాశింపఁగా
గవిలోలో గ్రాత + మాకములు ద్రోక్కు
తనభావనాచమ + త్యాముల్ గనపింపఁ
త్రేమాదిష్టనల్ + వెక్కిరియె
తనకల్పనానల్ + దాస్యముల్ రహిమించ
వివిధోపాసముల్ + వేదకి వ్రాసె
తనభువనాప్ర + తాపముల్ దీపింప
బహువిధశాస్త్రముల్ + బాదుకొల్పె
తే॥ గీ॥ మఱియు రసవత్ నాదుల + మహిమ వడసె
భావనావమెదలగు + పట్ల నభి
కాతలడేనూటనూ, యన + నలిశయిల్లె
భువండు! పారాశర వ్యాస + కవివరుండు!
సీ॥ భాషాభిహుణ + ప్రాచీభాషితుఁడయ్యె
భారతీవంశ వి + స్థానఁ డగుమ
ఆస్తావక్తరాణ + పృష్టిఁ గీర్తితుఁడయ్యె
జగదేకసత్త్వవి + క్రష్ట యగుచుఁ
గమనీయనూత్రై + భవశక్తి భోలోపాండె
విమలతత్త్వం + జేత్ర యగుచు
భావనాగ్రంధ + వర్ణనాంచితఁ డయ్యె
బువేశ్వరధ్యాన + పురుషు నగుచు
తే॥ గీ॥ వైదకాక్షేయ వివిధ మ + తావలంబ
కులకు నధ్యక్షిగీయుండె + కొమరు మిగిలె
సాగ్రంద నైపున మాత్స్యమూ + ఘనుభిలోయ
నిధిసమాన పురాణపుం + గర్వకుఁ డగుచు!
సీ॥ తేత్రిముల్ వైకథా + నేక్యంబులని చెప్పె
భినికాస్త్ర ప్రకా + శర మొనర్చె
భౌతికశాస్త్ర ప్రభా + రంబు బోధించె
యోగ సామన్యజ్ఞం + యుక్తి నేర్చె
మహిత ిప్పని + రాక్షసుల్ వివరించె
వైద్యాని విద్యాను + భవ ముచ్చె
పశ్వాదులకు శుభ + ప్రాప్తిక మృత్యుఁడెంచె
జగదాక వ్యవ + శేతులు నేర్చె
తే॥ గీ॥ మఱియు బహువిధ విజ్ఞాన + వెలుగుఁడేసె
తేజిమాలిన ాకము + తెలియదయ్యె
స్వాధ్యయ విశేష లు + స్వయమనా?
కథలలోన నినిచ్చి యా + సుమన కెనయ్యె?
సీ॥ భూరధివ్యస్త్రం + పాల కరుణలవరి
క్రిములనేక శతాధి + కమగిం జేసె
వన సన్నగర + స్వక నేయుచు స్వదేశ
చాత్రముల్ పన + శక్తియు వ్రాసె
యంద్ర నిర్మాతాని + తంత్రంబు విప్పె నె
ప్రసమ సాధనావాదె + ప్రయోపుజె
వాణిశ్యమున నను + పాయుల్ గూడించి
నావికా యానన + స్వరూ నల్పె
తే॥ గీ॥ వేయి వచియింపనేల! న + విక కృషి
సలుపఁజాలక యంత వి + భావ విధన
మంతురింపఁగ వ్రాసె ని + రంపసుండు!
కవికులేంద్రుండు! ముని నా + పండులంబు!!

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆనందనామ సం॥ శ్రేష్ఠ బం

మంగళవారము.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

దక్షిణాఫ్రికాలోని మన సోదరుల దక్షిణీని తొలగించి నేర్పడిన కమిషనువారి సిఫార్సుల ననుసరించి యొకబిల్లును జనరలు స్పీకరుగారు దక్షిణాఫ్రికా ప్రజాప్రతినిధి సభలోనికి ప్రవేశపెట్టియుండుట మా చదువరు లిదివరకే యెఱుగుదురు. ఆ బిల్లు నిన్నటిదినము రెండవమారు పైసభలో చదువబడియెను. అప్పుడు ముఖ్యముగా నేటాలుకు జేరిన సభ్యులు దాని నెనర్చుటకు హోరాహోరిగ బోరిరి. మూడుపానుల పన్ను హైందవుల నిండి యాకు మరిన్నిపంపుటకు గారణభూతమై యుండిన దనియు నికముందీ పన్ను లేమిచే నేటాలతయై హైందవులే యాక్రమించుకొందురనియు వాదించిరి. హైందవులనుజూచి యచ్చటి స్వదేశీయులు లేచి కూర్చొని నూండోళన ప్రారంభింతురని యొక్కరు జంకుచూపిరి. హైందవనాయకులు అపాయకరాజ్యోగనా నులనియు వారి నప్పుడే ప్రవాసమునకు పంపింతుట తప్పనియు నొక్కరు తర్కించిరి. వీరు చిట్టచుట్టూ పూర్వముగా త్రోసి వేయవలసినదనియు ప్రకటించిరి. మరి యొకవరు మరెండు సవరణలను వ్యాఖ్యించిరి. హైందవులకు నేపూకొన్ని యాశలు గాల్పించి వారు తిరిగిపోవునట్లు చేయవలసినది. ఈందు రాకుమనట్లును నేర్పజవలసినది అను ధోరణియందు గలది మొదటి సవరణ. నేటాలుకు పన్ను మిక్కిలి సుబంధించిన విషయ మీ బిల్లున ప్రతిపక్షముచున్నది గాన నిది నేటాలుప్రజయొక్క విభిన్నతయమును తెలిసికొనునంతవఱకును ఆపివేయు వలసినదనుట రెండవసవరణ. జనరలు స్పీకరుగారు మెర్రీమనుగారును జనరలు బోధాగారును ఈ మాత్రేవణ లన్నిటికిని సమాధాన మొసంగువా రును. బోధాగారిప్పుడును దురభిప్రాయములను విజ్ఞులను నెప్పుకొనువారయ్యు నివియన్నియు పుచ్చిటాలు వారి స్వయంకృతాపరాధము లనిరి. ఈమాటప్రజల యిష్టము మీద నే హైందవులను ప్రభుత్వమునకు వచ్చుటకు వీలైనదనియు దక్షిణాఫ్రికావారు శాంతికిని న్యాయమునకును ప్రతిఘటనకు వలసియున్నదనియు నుడివి ప్రభుత్వమువారు యిష్టము అంగీకరించి తీరవలసియున్నదని చెప్పి సభలోని సాయముచేయవలసినదని కోరిరి. మెర్రీమనుగారు హైదరుప్రజలను సూచించువాక్కులు విని తాము హైందవులు వలసరావలెనని కోరుకొనునంతవఱకును తాని చినావారివలె వీరు ఇష్టమునకును దక్షిణాఫ్రికాకు లాగుకొనిరాబడిన సమయమున కప్పున నిట్లుచే దక్షిణాఫ్రికావారు తమ హక్కులయొక్కమున నెరవేర్చుకొనగలగుదురనియు ప్రకటించిరి. జనరలు స్పీకరుగారు మనదేశము లకు వచ్చిన వాస్తవప్రతికల యభిప్రాయమును చెప్పి యిట్లు చిరవివాదితవిషయముల నిరుపక్షముల ప్రతిపక్షములకు హానిరానివిధముల వివరించుచున్నదను

టను సూచించిరి. హైందవులు వదలిపోవుటకుదగిన యాశలు గొల్పవలసిన నట్లుచేయుటలో ప్రభుత్వము వారు నేటాలునకు దోడ్పడగలరనియు తెలియజేసిరి. వీరుబిల్లును చదువుటకుముందు, మహమ్మదీయులు నలుగురు భార్యలవరకు వివాహముచేసి కొనవచ్చునను ఆచారము మొదలను దీవిలో కలదని తమకు తెలిసినదనియు తామాషిషయమును విచారించి, యిట్టి యాచారము దక్షిణాఫ్రికాలో నడువనిచ్చుట నాలోచింతుమనియు, నుడువులయు నీహైందవనిరసన సమస్య మతియొక దేశమున, ననగా బ్రిటిషు కొలంబియాలో గాబోలు, పొడ సూపుచుండుటకు దాఖలును కనుబజుచుటయు హైందవులవిషయము వీరికెంతచక్కగా బోధపడి యున్నదో విశదముచేయుచున్నవి. వీరిప్పుడు న్యాయోకపరులయియుండుటయు వీనిచే విడితమొవీరియొక్కయు వీరివలె హైదరుములు కరగిన వారగు దక్షిణాఫ్రికా నాయకులయొక్కయు బలముచే వీరిబిల్లు రెండవమారు సభవారి యామోద మందినది. వ్యతిరేకాభిప్రాయము మిక్కిలి తక్కువయైనారు. అచిరకాలములోనే నిది శాసనము కాగలదనియు దక్షిణాఫ్రికా సమస్యయంతటితో నందఱకు నారవాస్తవముగ ముగియగలదనియు నమ్ముచున్నాము.

మధ్యపరగణాలకు శాసననిర్మాణ సభను మంజూరుచేయుచు ప్రభుత్వమువారికి యుత్తరవును ప్రకటించియున్నారు. బీరారు మధ్యపరగణాల ఫిఫ్త కమిషనుగారి యాజమాన్యమున నున్నను ప్రతిభు రాజ్యాంగములోనిదని చెప్పుటకు వీలులేనందున నామండలము విషయమై తర్కించుకొనగలసి వచ్చి మధ్యపరగణాల శాసనసభానిర్మాణ మాలస్యమైనదట. ఇప్పుడు తీర్మానించిన దానిని బట్టి మధ్యపరగణాల శాసనములే బీరారు మండలమునకు ప్రవర్తింపగలవు. మధ్యపరగణా శాసన నిర్మాణసభలో 25గురు సభ్యులుండరు. ఇందు పదుగురు అధికారులు. ఎనమండు ప్రభుత్వము వారే. నియుక్తులు. వీరిలోనొక్కరు అధికారులుగా నుండవచ్చును. వీరు మాత్రము నిర్వచితులు. ప్రభుత్వమువారిచే నియుక్తులగు నెనమండుగురలో మువ్వరు బీరారు మండలమువారు. వీరు మొదట నా మండలములోని మ్యునిసిపలుకమిటీలు, డిస్ట్రిక్టు బోర్డులు, భూస్వాములు అను మూడు వ్యక్తులచే నేరుకొనబడవలెను. వీరినికూడ నిర్వచితులలోనే లెక్కపెట్టెనను అధికారసభ్యులు 15 గురును ననధికారులు పదుగురునుచున్నారు. నిర్వాచక సంఘము లేర్పజుటకు వేరు వీలు లేనందునను, శాసన నిర్మాణసభ పరగణాకు క్రొత్తదయినందునను అధికారసభ్యు లెక్కుడగు నుట యావశ్యకమట. ఇతర శాసననిర్మాణసభలలో అధికారసభ్యు లొక్కరెక్కువగు నుండునట్లు వన్న బడియున్నది సాధారణ సమయములలో నదియు నుండ నవసరములేని పద్ధతి యుపక్రమింపబడుచున్నది. క్రొత్తగా స్థాపించు మధ్యపరగణా శాసననిర్మాణసభకు మాత్రము క్రొత్తయావశ్యకత కానవచ్చుట యీ పరగణాల ప్రజయొక్క దురదృష్టమేమో!

కొడగునందలి హల్లెరి ఎస్టేటుకు గ్రాహముగారు మేనేజరు. జనవరినెల 2-వ తేదిని బోరాయను కూలిని మెడమీద చేసువేసి గెంతురు. ఆ కూలి వాడు నేలమీద పడెను. కాని ఏమియును ననక

లేచి నడిచిపోయెను. కొంతకాలమునకు వేరొక కూలి వచ్చి బోరా మృతికొనిన సంగతిని గ్రాహముగారికి తెలిపెను. గ్రాహముగారు తీరగతిని కలెక్టరుకు తెలిపెను. డాక్టరు కలెక్టరులు వచ్చి శవమును పరీక్షించి స్త్రీహాపగులుటవలన చనిపోయినట్లు నిశ్చయించిరి. పంచాయతీదారులును నీసేధాంతము నిజమని నమ్మి గ్రాహముగారు నిర్దోషియని తీర్మానించిరి. గ్రాహముగారు దురాగ్రహ దురుద్దేశములతో చావును గలిగించ లేదనుట నిజమైనను జాగ్రత్తగా ప్రవర్తించిన బోరాకు అకాలమరణము గలిగి యుండదని యెంచవలసి యున్నది పనివాండ్ర ప్రాణములు యజమానుల యధీనమునందుండు గాన వారు మెలకువతో బ్రవర్తించనందున నిట్టి యుపద్రవములు సంభవించి “పిల్లికి చెల్లాట మెలుకకు ప్రాణసంకటము” అను సామెత నిజమగును.

శ్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినుల దాడి నాపు నుద్దేశముతో లండనునగరపు గ్రాండుజ్యూరీ వారొక కొన్ని క్రొత్తసిఫార్సులచేసియున్నారు. శిక్ష తప్పించుకొను నుద్దేశముతో పౌరులయాస్తిని నశింపజేసిన శ్రీలు కారాగారములయందు భజింపక ఆగాత్యముచేసినయెడల నట్టియాగాత్యము నేరమని యెంచి శిక్షించుటకు కారాగారాపుర కఠికారి వియ్యవలెనట! అట్టి శ్రీలు నశింపజేసిన యాస్తి మొత్తమును వారి యాస్తినుండియో వారియాస్తి నేని వారైన వారేదైన సాధుమునకు సమాజమునకు జేరియుండిన నట్టి సాధుముయొక్కయు సమాజముయొక్కయు ఆస్తినుండియో ప్రతిఫలముగ స్వీకరింపవలెనట. ఈసలహా యంగీకరింపబడినచో శ్రీ స్వాతంత్ర్యవాదినుల స్థితి దుర్భరమగునెమో. అటున వారికి నవీనమార్గములు కరతలామలకములుగదా.

ఆసిబీసెంటుమ్యుగారి కార్యనిర్వాహకశక్తి యుగణ్యమై కన్నట్టుచున్నది. ఈమె జనవరినెలలో కాను స్వీలు పత్రిక ప్రారంభించెను. అది విరివిగా వ్యాపనమందినది. ఇప్పు డింగ్లాండులో నుండుటచే నామె యచ్చట 15 లక్షల వ్యయముపెట్టి బ్రహ్మజ్ఞాన మందిరము కట్టించుచున్నది. మధ్యవర్తులగు కలెక్టరులు లేరు ఇంతవఱకును పనివారలే ఆసిబీసెంటుమ్యుగారి నుండి నేరుగా కొని నిర్వహింప నున్నారు. ఇప్పు డింగ్లాండులమున బ్రహ్మజ్ఞాన సభ్యులు 2,280గు రున్నారు. ఆసిబీసెంటుమ్యుగారిచ్చటి ప్రతిష్ఠాపనలను సంస్కరించి బలపఱచి రా నున్నారు. ఈమె వ్యాప్తి, ఈమె శక్తి కొందరు కిరీటధారులకైనను కలహో లేవో?

కోర్టు ఆఫ్ వాడ్సునులోనున్న మైనరు జమీందారులు ప్రస్తుతము వేసవికాలమును ఉత్తమండలమునందు గడుపుచున్నారు. దక్షిణాఫ్రికాను మైనరు జమీందారుగారికి నుపాధ్యాయుడును రక్షకుడును నైన సి. జి. లాహేదొరగారి ప్రాజాపత్యమున గత వారమునందు మైనరు జమీందారులు దొకగుట్టపూపందే మేర్పాటు చేయబడెను. లాహేదొరగారికి వెండిగిన్నెను గెలుపొందినవారికి బహముగ నిచ్చుట కేర్పాటునుజేసిరి. గుర్రపడ (Point to point) పద్ధతి వల్లము. బడెను. మైనరు జమీందారులయొక్క గుర్రములను నేమిట భారామార్కండేయ జమీందారు శాస్త్రిగారు. కాము నొందినది. పిదప శ్రీకొండా గారి తీరుమానము మిగుల విరాజింప

విదేశీయ తంత్ర వార్తలు.

దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయులు.

కేపుటౌను జూను 8:—నెక్ పను 1:—దక్షిణ ఆఫ్రికా లో నివసించుచున్న బ్రిటిష్ పౌరులగు భారతీయులకు గల కష్టనిష్ఠురములను, ప్రతిబంధకములను తొలగించుటకు స్కృటు గారు తీసికొనుచున్న టెల్లు రెండవమాటు పార్లమెంటుసభలో చదువుటకు నుపక్రమించిరి. దక్షిణ ఆఫ్రికా కమిషను యొక్క రిపోర్టునుగూర్చి స్కృటుగారు సభవారికి నివేదించిరి. కమిషనువారి సలహాలు కొన్ని శాసనరూపమును బట్టును. కొన్ని పరిపాలనలో అవలంబింపబడును. బెంజిమెన్ రాబర్టు సనుగాని స్కృటుగారు స్తుతించిరి. రాబర్టుసనుగా రనేక విషయములను తెలియజెప్పినారు. వారిసహాయము లేకపోయిన పక్షమున అనేక విషయములను గూర్చి, ముఖ్యముగా వివాహ విషయము మనశేషము తెలియక పోవును. వివాహ విషయ మగు మార్పులు మహమ్మదీయులకు తృప్తికరముగ లేవు. మురిషు దీవులలో మహమ్మదీయులు నాలుగు సెంటిండ్లాడ వచ్చునట! ఈ విషయమునుగూర్చి కమిషన్ నిశ్చయించినారు. స్కృటుగారి టెల్లురలన భార్యలు నిరాశూటముగా ఇండియాకు వెళ్ళవచ్చునుగాని, వారు దక్షిణ ఆఫ్రికాలో నివసించుటవలన సంపాదించిన కొన్ని స్వామ్యములను గోల్పోకలసివచ్చును. ఈ యేర్పాటువలన అనేకచిక్కులు సంభవించునని పార్లమెంటు నందలి నెటాలుసభ్యు లనేకులనుచున్నారని స్కృటుగారు తెలిపిరి. ఇప్పటి పార్లమెంటుసభ ముగియక పూర్వమే ఈ టెల్లును స్వామ్యచేయుటకు పార్లమెంటు సభ్యులందరూను, ముఖ్యముగా నెటాలు సభ్యులు తగుసహాయము చేయవలయు నని స్కృటుగారు కోరిరి. ఇదివరకు భారతీయులకు దక్షిణ ఆఫ్రికాలో గలిగిన యిబ్బందులే ప్రస్తుతము కెనడాలో కలు గుచున్నందున చింతిల్లు చున్నారని స్కృటుగారు సెలవిచ్చి నారు. స్కృటుగారి టెల్లు ప్రతికూలముగనున్న వారిట్లును చున్నారు—మూడు పౌనులపన్ను తీసివేయుటవలన ఇండి యనుల పోటీ అధికమగును. అధికమైనందువలన నెటాలు ఇండియనులతో నిండిపోవును. పన్ను యిచ్చునొనగలసివచ్చి నందున పూర్వముచాలామంది ఇండియనులతిరిగి స్వదేశమునకు వెళ్లుచుండెడివారు. ఈ టెల్లువలన బ్రిటిష్ సామ్రాజ్యమునకేషిధ లాభములేదు కాని యీ సౌకర్యములు కలుగజేయుటవలన ఇండియను లింకను సౌకర్యములు కావలయునని కోరుదురు. నెటాలు సభ్యులలో నొక్కఁడు మాత్రము యీ టెల్లును సహార్తు చేసెను. తరువాత జేసరలు బోధాగారిట్లనినః నెటాలువారికి టెల్లు వంతెనము యిచ్చుమలేదని నాకు తెలియను. గాని వారి అనిష్టము కేవలము వారిచే కల్పింపబడినదై యున్నది. దక్షిణ ఆఫ్రికా, ఐడిగా ఎప్పుడును, కాంటిని స్థాపించుటకును, న్యాయ మును కలుగజేయుటకును ప్రయత్నించవలయును. దక్షిణ ఆఫ్రికా అనాది నివాసులగు నీగ్రులను గూర్చిన సమస్యకును, భారతీయులను గూర్చిన సమస్యకును, చాల వ్యత్యాసము గలదు. కాని యీ రెండు సమస్యలను ఒకదానితోనొకటి కలిపి కంగారుపడుచున్నారు. ఇది ఎంతయు త్రుము సరికాదు. జన్ ముద్దుగా రుపహాసించిన సరణులు చేయుటకు వీలులేదు. విశేష సంభ్యాకులగు నెటాలు ప్రజలను అనుమతించి ఇండియ నెటాలు దేశములో ప్రవేశపెట్టబడిరి. కాబట్టి నెటాలు ప్రభు త్వమువారు దక్షిణ ఆఫ్రికా యూనియను దొరసమువారికి ఉత్తరవాదులై యుండవలయును. ఈ టెల్లును స్వామ్యచేయు టకు దొరతనమువారును, పార్లమెంటు సభ్యులును, కర్నూటకు ముల సహాయము చేయవలయునని బోధాగారు మనవి చేసి కొనిరి.

కమిషనుగారి అభిప్రాయము.

నెటాలులోని భారతీయులు రాజకీయమును ఉద్దేశము లతో సమైక్యతీనారు. గవర్న మెంటువై కిత్తిగట్టి స్వామ్య ములు కావలయునని కోరుచున్న నల్లవాండ్రకు లొంగిపోవుట గవర్న మెంటువారికి కేవలము అనుచితము. మూడు పౌనుల పన్ను తీసివేయుటవలన, గవర్న మెంటు ఇదివరకు ఇండియను లకు అన్యాయము చేసినట్లు స్పష్టమగును.

లెంచాయ్మెంట్ ఫిట్టిప్రాయము.

నెటాలు సభ్యులగు ప్రజలు మేగ్ గారిట్లనిరి:—ఇండియ నుల మైపు మూడు పౌనుల పన్ను తీసివేయుటవలన నెటాలులోని అనాది వాసులగు నీలుమేషుగూర్చి మెంటును నిగా పరిగణించి కేవలకొనిరి. కిరి యిచ్చు మున్న పన్నులనడచి, తీసివేయు. ఇవిగాక 20 టును కోరవారంబించును

మెగ్ మెగ్ గారి అభిప్రాయము.

ఇండియను ఇమిగ్రేషనుయందు నాకు ప్రేమలేకపోయి నను యీ టెల్లును నేను సహార్తుచేయుచున్నాను. చీనా దేశీయుల నలనే భారతీయులుకూడ దక్షిణ ఆఫ్రికాకు బలవంతముగ తేబడిరి. ఇండియానుదలి ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తికరించి భారతీయుల వీక్షణమునకు తేబడినారు. కాబట్టి యీ టెల్లును ప్రవేశపెట్టుట దక్షిణ ఆఫ్రికావారికి విధియైయున్నది. ఇది వరకే మండుచున్న మంటలో తిరిగి కట్టెలువేయక, బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునకు, దక్షిణఆఫ్రికా పార్లమెంటువారు చేయగలిగినంత సహాయము చేయవలయును.

నెటాలువారి నిరోధము.

ఈ టెల్లును నెటాలు సభ్యులు కొందరునిరోధించినారు. మూడు పౌనుల పన్ను తీసివేయుట నెటాలువారి కెంతమాత్ర ము యిచ్చుమలేదు. వారి నిరోధమున కిదియే ముఖ్యకారణము.

ఒక సవరణ.

నెటాలుసభ్యుడగు జెన్ ముద్దుగారిట్లనిరి:—ఈ టెల్లు ము ఖ్యము నెటాలుకే సంబంధించియున్నందున ఈ టెల్లు విషయ ములను నెటాలుప్రజలకుబోధపడునట్లు తెలియజేయువరకు పార్ల మెంటు వాకిట్టియు శాసనముచేసి భారతీయుల కష్టములను తొలగించుటకు ప్రయత్నించదు అనుసవరణ నుపహాసించి.

నిరాకరించుట.

దక్షిణఆఫ్రికాలోనున్న భారతీయ ప్రజానాయకులు భయంకరముగ కలవరకారులు. వీరిని ప్రవాసములకు పంపవలసి యుండెను. అనిచెప్పెను. స్కృటుగారి టెల్లును నిరాకరింప వల సివని నైకియ్యగారు సభవారికి కోరిరి.

మందు రానియ్యకద్దు.

భారతీయ కూలివాండ్రకుండు నెటాలులోనికి రాకుం డునట్లు ప్రతిబంధకము లేర్పరచుటకును ప్రస్తుతము ఉన్న వారు ఇండియాకు వెళ్లిపోవునట్లు రెండు ప్రేరేపణచేయుటకు, బాయిడెల్ యను, కూలివారి ప్రతినిధిసభవారిని కోరెను.

జేసరలు స్కృటుగారి జవాబు.

జేసరలు స్కృటుగారు జవాబు చెప్పెను యిట్లు నడి పిరి:—చాలకాలమునుండి జరుగుచున్న దక్షిణఆఫ్రికా పోరా టమును, ఈ టెల్లు మర్యాదగా పరిష్కరించుచున్నదని భార తీయ వాన్లు ప్రతికలు వాకొనుచున్నవి. ఇండియనులను నెటాలు నుండి పంపివేసి నెటాలును చిక్కులనుండి తొలగించు టకు యూనియను గవర్న మెంటువారు అన్ని విషయాలను ప్రయత్నించెదరు. అవసరముగ పక్షమున ఇండియనులు, నెటాలునుండి వెళ్లిపోవుటకు, తగిన ప్రేరేపణ చేయుటకును.

సవరణలను నిరాకరించుట.

సవరణలన్నియు నిరాకరింప బడినవి. టెల్లు రెండవ మారుపార్లమెంటునది. 60 మంది సభ్యులు అనుమతించుగాను 24 గురు ప్రతికూలురుగాను వుండెడి.

మెక్సికో సందృశితి.

లండును జూను 8:—టాంకియోయెద్ద సిటి కలన సందృశివాకేవలము నవీనసమస్య యొకటి యుద్భవించినది. తిరుగుబాటు జనులు యుద్ధము నిలుపుచేయుట కంగీకరింప నందున వారికి కేసుచున్న యాయుధ సామగ్రిని నిరోధించు చున్న కెడరలులకు సంయుక్త దేశము వారాటంకము కలుగ జేయకూడదు. నయాగరాయెద్దనున్న ప్రతినిధులు స్థితిగతు లనుకూలముగా లేవనుచున్నారు. ఈలోగా టాంకియోయెద్ద నున్న సంయుక్తదేశ యుద్ధనావలు కెడరలువారి నావలను వెంటాడించు చున్నవి. సిడరలును నావికులనుండి పునాకులతో ముట్టడింతురను భయమున తిరుగుబాటు జనులను కోటలకట్టు చున్నారు.

సంధి కుదుర్చుట.

మెక్సికోపట్టణము 8:—నయాగరాలలో సమాజేశమై అమెరికా మెక్సికో దేశములకు సంధి కుదుర్చునలయునని ప్రయత్నించుచున్న, మధ్యవర్తులు “ఆంజిల్లా” స్త్రీమరునుండి ఆయుధములు దిగవండ్ నాపుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలిసినది. కాబట్టి టాంకియోపట్టణము ముట్టడిలో లేదని హాగ్లా గారి ప్రభుత్వము అనగా మెక్సికో ప్రభుత్వము ప్రకటించినది.

క్రెంచిదేశపు మంత్రి వర్గము.

లండును 9:—క్రెంచిదేశములో మంత్రివర్గము కేర్నర చుట కురితాటుగా రామోదించినారు.

చేపల పడవలు మునుగుట.

లండును 9:—క్యెత్—ప్రస్తుతికొను ఉత్తర భాగ మున చేపలు పట్టేవారి పడవలు నలవది ఈపానులను మునిగి ప్వి. 20మంది చనిపోయినారు.

రత్నకవైద్యము.

లండును జూను 8:—రాజోపు రత్నకవైద్యముయొక్క కాంక్రెటు సందర్శములో జేసరలు బ్రూమువెల్ బూతుగారు నేడు బక్కింగుహాము మందిరములో రాజుగారిని దర్శించిరి.

రాజుగారి సానుభూతి.

లండును జూను 8:—జేసరలు బూతుగారు రాజుగారి దర్శించినప్పుడు, రాజుగారిట్లనిరి:—రత్నక వైద్యాధికారుల స్వాస్థ్యశ్యాగమును వెల్లడించు కార్యములకు నే నెప్పుడును సంతోషించినాను. రాజుగారు కాంక్రెటు కోకసంజేశమును బంపిరి.

క్లిప్టింగుగారు.

లండును జూను 8:—రడ్డుయార్డు క్లిప్టింగుగారు బూర్డును లేపక్షమున పార్లమెంటు సభ్యులగునందుటకు ప్రయత్నించ మని చెప్పినారు.

చీనావారికి అప్పు.

లండును జూను 8:—పీకింగు—చీనాదేశముయొక్క ఆర్థికసంక్రమి నేడు ఇట్లు చెప్పినాడు:—యూరోపుఖండము నందలి అయిదు ప్రభుత్వములయొక్క వ్యాంకర్ల సంఘముచీనా దేశమునకు 80 లక్షల పౌనుల అప్పును మాటికి 5 చొప్పున వడ్డీకి యియ్యవలయునని ఆలోచించుచున్నారు. ఇదివరకు చీనాదేశమువారు కరెన్సీ ఆగ్యారిజేషనుకు అప్పుపుచ్చు కొనియున్నారు. ఈ అప్పుపద్ధతుల ననుసరించియే తిరిగి యిప్పుడు అప్పుతీసుకుందురు. ప్రస్తుతము చీనావత్ 2500000 పౌనుల చిల్లర అప్పులుగలవు. ఈ అప్పులు పరదేశములలోని బ్యాంకర్లవద్దను చీనాదేశములోని బ్యాంకర్లవద్దను తీసుకొనియున్నారు. ఈ చిల్లర అప్పులను తీర్చుటకేతెరిగి అప్పుచేయుచున్నారు. ఉప్పు వలన చాల ఆదాయమువచ్చునను ఊహము జూమకొని తిరిగి అప్పుచేయుచున్నారు.

నూఢాను.

ఈసమయమున కంకెనీవారును స్రాముఖ్యములగు రెండు ఆంగ్లేయ వక్త సంఘములును, నూఢానుయొక్క ఆర్థికభాగ్యమును వృద్ధిచేయుటకై కావలసిన ద్రవ్యమును వెచ్చించుటకు ఒకవంబడిక చేసుకొన్నారట. ఈ ఒప్పందము ఆంగ్లే ములదే యని తెలియవచ్చుచున్నది. ఖరీదసంబంధ ప్రైవేట్ యు అధికారులన్నియు, ఈ ఆంగ్లేయసంఘమునకే యియ్యబడినవి.

త్రిత్తరహిత వాదాచరీక్ష.

లండును జూను 8:—త్రిత్తరహిత వాదా సంఘము వారు వ్యవసాయవారు బాతీయ పరిక్షాసంఘము నొకదాని నేర్పరచి టనా, యుద్ధనావికా శాలలు కన్యాగారము వీని ఆఫీసు వీరితో కలసి పనిచేయింప వలయుననియు 16లహాని చ్చిరి. ఈ సంఘము నందనేక కాళలయండి మొత్తము 12 గురు సభ్యులుండ వలయును.

రాజభవనమునందలి దొంగ.

లండును జూను 8:—బక్కింగ్హాం రాజభవనమున నరెట్టు చేయబడిన ఖీట్లరు చాలమర్యాద పడువనియు, స్పృహకల్లోల ములచే బాధపడుచు నీతనుత్రాగి తెలివితప్పునగా నిట్లుకచ్చె ననియు కోర్టులో పేదరుచెప్పెను. శ్రీ స్వారింత్రి వాదనల నోడించుట క్లుప్తచేసిరిచి ముద్దాయి ఒప్పుకొనెను.

హిందూ దేశపు కేయాకు.

లండును జూను 8:—హిందుదేశము నందలి తేయాకు కంకెనీల నాంపుడు పండిత రిపోర్టు కలన, హిందూదేశము తేయాకు స్పృశికి చాలమనుకూలముగ నున్నదనియు, పోయిన సంకల్పము యొక్కయు ప్రస్తుతకాలము యొక్కయు స్థితి తేయాకు అమ్మకమును మార్చివేసిన దనియు టైముపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ధనము సూత్రమేమియు తప్పులేదు.

ప్ర్యాచ్యనావికలు.

లండును జూను 8:—సర్ నావింకెయెను సి.లుగారు టైముపత్రికలో నిట్లు వ్రాయుచున్నారు. బ్రిటిష్ నావికలు జపాన్ దోమునందలి కర్తకమునకు ప్రవేశము లేకుండ కేయ బడిన జపాను నావికులు ఆంగ్లేయుల క్రిందనున్న రెండును కల కత్తా పోమున వక్తకముననీ కొనిచున్న మాట నిజమేకాని యింగ్లీషువారికిది ఇయ్యవలెనని ప్రాంతపుల కనకారకగురు గొప్ప సముద్ర వైద్యము కలదేశమువారి నావికా వక్తకము నిర్వాహకము ప్రకటించి సహజము ఆంగ్లేయులు ప్రాప్త

సముద్రములనుండి తమ నావికలను తీసివేసి కొన్ని దును జపానువారి బలముగలముగా నున్నది. కాని జపాను వారితోగల ప్రైవేట్లనునే ఆంగ్లేయులు ప్రాచ్యభాగమున నావికా వైస్యమును పూర్తిగా తగ్గించు కొనుటకు పీలయ్యెను.

ఇంగ్లాండు వర్తకము.

లండను. జూన్. 8 మే నెలలో 2176029 పౌనులు దిగుమతి తక్కువయ్యెనది. ఎగుమతి 1807072 పౌనులు తక్కువయ్యెనది. ప్రధానముగా నాహార పదార్థములు పోగాకు, ఉన్ని దిగుమతులలోను, యినుము, ప్రత్తియుగుతులలోను తగ్గినవి. ఎగుమతిలో ప్రత్తియొక్కవ యైనవి.

ఆఫ్ఘేనియా అల్లరులు.

లండను. జూన్. 8:—దొరతనమువారి వైస్యములు దివాన్లపై తిరుగుదలలు వారిని ముట్టడించి యోడించినది డివాన్లనుండి వచ్చిన రెంటితలన తెలియుచున్నది.

కనడాలోని బ్యాంకు.

లండను జూన్. 8:—అగ్రర రాక్రెస్సెలు ప్రధానభాగముగా నున్న కనడా యెస్సెవారు సామ్యుచెల్లించుట నిలిపివేసినది.

ఎక్రెస్ ఆఫ్ ఇంగ్లాండుస్ట్రీమరు.

మాంక్లెస్ 9:—ఎక్రెస్ ఆఫ్ ఇంగ్లాండుస్ట్రీమరుకు నిర్దేశించబడ్డట్లే చనిపోయినవారిని నీటిలోనుండి వెతుకుట ఒకపవర ప్రయత్నించుచున్నది. దొరకైన శవముల నాచాకములు పూసి, శవములు చెడకుండ క్యైడెక్కుకు సంప్రదించు. శవములను భూస్థానము చేయుటకు, కావలసిన వారికెడియను ఫిషిక్కు కంపెనీవారు ఏర్పాటు చేసినారు.

చెళియ తంత్రీవార్తలు.

మైనూరు ఆర్థికసభ.

మైనూరు జూన్. 8:—దొరతనమువారి భూగర్భశాస్త్రజ్ఞుడగు డాక్టరు స్క్విట్జ్ గారును, నిరువురు యూరోపియనులును, సుపర్యసింపిరి. వీరి ముట్ట, డి. వేంకటరామయ్యగారిచే “పంటల నిమిత్తము. దాహకోడకనిమిత్తమున, నీటి సమపాయమును వృద్ధిచేయుటకై నూతులను త్రవ్వించుటకును, ఇంచుకుగావలసిన యుపకరణములను గొనుటకును, పనువులకును, మనఃపూరితము నీనంత నీరు దొరకక చాడవనుచుండుటచే నూతుల త్రవ్వించు నుద్యోగముల నియమించుటకును యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు. అని యుపపాదించు బడిన తీర్మానము సభ్యులలో చాలమందిలనంగీకరింపబడినది:— మైనూరు పట్టునంపుమున దొరతనమువారు కొంత ద్రవ్యసహాయము చేయవేడుచు మతియొకతీర్మానము గావించబడినది. మలబరీతో ఎలనువేయుటకు గావలసిన సదుపాయము చేయవలయుననియు, బజారుధరలకు పట్టుగ్రామములను వర్షయి చేయవలయుననియు, తీర్మానముచేయబడినది. 50 లక్షల రూప్యములు వెచ్చింపబడిన మారికె వీరి జర్నాలురు ప్రాక్రెస్ కింద భూమిని అధికముగా సేవ్యముచేయుటకై ప్రయత్నింపవలయుననిరి. ఫలహారములకు సభ గొంతసేపు నిలిపివేయబడి తిరిగి మధ్యాహ్నము సమావేశమయ్యెను. అప్పుడు చెరువులలో మేబరుమైనరు చెరువులను భేదము తీసివేయవలయుననియు, దీనివలన మైనరు చెరువులు శిశ్నయించుండుచున్నవినియు, రయతులు వీని మరమ్మత్తునకు బానుటలేదనియు, నొకతీర్మానము చేయబడినది. సాయంకాలము యువరాజుగారు సభ్యుల కల్లుచుప్పించుకొనిరి.

మహారాజుగారి జన్మదినము.

మైనూరు జూన్. 8:— మహారాజుగారి జన్మదినోత్సవ గౌరవాగ్గా దివాన్ గారు విందుచేసినందున నిన్నటిరోజున ఆర్థిక మహాసభ జరిగియుండలేదు. సభ్యులందఱు విందునకు విచ్చేసిరి.

తిరిగి పథకములు.

తిరిగి 9 వ తేదిని సభ సమావేశమైనది. కన్నపాలు విక్రయించు శాలలను స్థాపించువారికి గలహోదా తీర్మానమును, మంచుపార్శ్వముల నెర్పటచుటకును, బట్టిలలో (14) సాలను నష్టయి చేయించుటకును, గవర్నమెంటువారి కాయముతో స్థాపించబడిన శాలలను తనిఖీచేయుటకును, మండ్లిగడి యావులను వృద్ధిపజచుటకును అయిదు సంవత్సరముల కంటకు నొక

శాస్త్రజ్ఞుని నియమించ వలయునని సి. శ్రీనివాస రావుగారికి తీర్మానము నుపసాదించిరి. వ్యవసాయ శాఖాధ్యక్షుని యజమాన్యముక్రింద నిట్టిశాల నొక్కటి బెంగులూరులో స్థాపించు నిమిత్తమై దొరతనమువారు 19300 రూపాయలను మంజూరు చేసినటుగా నారాయణ అయ్యంగారికి యుత్తరవును జదివి వినిపించిరి. తుదకి తీర్మానము అంగీకరింపబడినది కాదు.

అన్యుమూ నాస్పదుని పట్టుకొనుట.

కలకత్తా జూన్. 8:— ఖగేంద్రనాథ దాసుఅనువాడు జీవనాధార మేమియు లేనివానివలె తిరుగుచున్నందునను, పోలీసువారు అడిగినప్పుడు తన సిత్రిగుతులను గూర్చి తృప్తికరముగ చెప్పలేక పోయినందునను, పోలీసు వారతనిని అరెస్టుచేసిరి. వీనిని నేడు లాల్ బజారు పోలీసు కోర్టులో స్విన్ హో గారి ఎదుట బెట్టిరి. కలకత్తా పోలీసు సిబ్బందికి చేరిన కానిస్టేబిలు ఒక్కడిట్లు చెప్పెను. మలాంగపీథిలోని 4-3 సంబరు ఇంటిని కోడనచేయుచు చుండగా జినిస్ బాబుయనువాడు ఒకకాగితముల కట్టును కిటికీలోనుండి బయటికి సారవేయుటకు నేను చూచినాను. తరువాత నీ కాగితములు టెగార్తు గారి కియ్యబడినవి. ఆ ఇంటిలో కైలేంద్రబాబును కూడ జూచినాను. 500 రూపాయల చొప్పున ఇద్దరు జామీనుగ నుండుటకు కోర్టు వారంగీకరించిరి. విచారణకు వాయిదా వేయబడినది.

బారా నాగూరు కుట్రకేసు.

కలకత్తా జూన్. 8:— బారా నాగూరు కుట్రకేసు విచారణ హైస్కోర్టు భవనములో సాంతునగారి సమక్షమున నేడు తిరిగి ప్రారంభమైనది. ప్రస్తుతమాలోచనలోనున్న ఇంటిని జనవరి 27 వ తారీఖున శోధా చేయుట, ఆయంభములు, ఇతర పరికరములు కనుపడుట. మియాబహరు నాథుని అరెస్టుచేయుట, గూర్చియు కలకత్తా పోలీసు సిబ్బందిలోనున్న డెన్ హోము గారు చెప్పిరి. ప్రస్తుతము విచారణలోనున్న ఇంటిని పోలీసు అధికారులు కాపలాచేసి ఇంటిలో ప్రవేశింప యత్నించిన వారిని అరెస్టు చేసినారు. ఖగేంద్రనాథ చాడరి యాలాగుననే అరెస్టు చేయబడినది.

తుపాకులను తయారుచేయు కంపెనీయగు టాడ్ రాద్దాకంపెనీవారు యాక్టులో చూపించిన ముక్కలు తుపాకులలోని భాగములుగా ఉపయోగించుచున్నది సాక్ష్యమిచ్చినారు. ఇంక కొందరి సాక్ష్యము వుచ్చుకొన్న తరువాత కేసుకు వాయిదా వేయబడినది.

కోకయిను బొమ్మలో దొరకుట.

కలకత్తా జూన్. 8:—బొమ్మ గుత్తములో కోకయినను దాచినందుకు ఇన్ టెల్లిలో ఓమిడిబీధి 10వ సంబరు గృహములో నికరించుచున్న సీ, బర్లేయను యూరోపియనుని పట్టుకొనిపోలిచారణకు బెట్టిరిగడ! ఈ కేసునేడు సీల్డా పోలీసు కోర్టులో ప్రారంభమైనది.

బొమ్మ గుత్తములోనున్న కస్తువును గవర్నమెంటు రసాయన పరిశోధకునికి బంపగా, అది కోకయినగాదనియు పాడుముగా కొట్టిన సీమకున్నమనియు, ఈ సీమకున్నపు పాడుమును అనేకసార్లు కడిగి పరిక్షింపగా కోకయిన కలిసియున్నట్లు చూచాయగా తేలియచున్నదనియు, చెప్పిరి. ఈ కేసు ఇంకను సాక్ష్యము వుచ్చుకొనుటకు 11వ తారీఖుకు వాయిదా వేయబడినది.

సరస్వతీ విద్యాలయము.

కలకత్తా జూన్. 8:—కాక్రేలు ప్రభువరుడు నేడు సరస్వతీ విద్యాలయ భవనమును దేరచుచు, ఒకరి ప్రేరేపణ తేకుండ తమంట తామే 600000 రూపాయలను చండా వేసి సరస్వతీ విద్యాలయ భవనమును కట్టించినందుకు కలకత్తా మరాఠీలకు వందనములు, అనినడిచిరి. ఈ విద్యాలయము ఇప్పటికి 13 సం॥ క్రింద స్థాపంపబడినది. ప్రస్తుత మీ విద్యాలయములో 900 మంది విద్యార్థులున్నారు.

వైద్యశాఖా సమీక్షనము.

సిమ్లా. 8:— బంగాళము అస్సాములలోని యుద్ధ్యోగియుల సదుపాయముల కొఱతే రెండు రాష్ట్రముల వైద్య శాఖలునుకలిపి వేయబడు పద్ధతి యొకటి అంగీకరింపబడినది. తమరాష్ట్రములో 5 సంవత్సరము లుద్ధ్యోగము చేయు వరకు బెంగాలునైన అస్సాములో నైన యీ మార్పునకు ముందు ఉద్ధ్యోగము లేయబడినవారు రెండవరాష్ట్రమునకు మార్పబడ కూడదని నిశ్చయింప బడినది.

కాలమూసము.

సిమ్లా జూన్. 9:—అరేబియన్ సముద్రమునందు ప్రారంభమైన వర్ష పవనమువలన పడమరతీరమున గొడ్డిగావర్షము కురియుచున్నది. పంజాబునందలి కల్లోలము నశించినది. పశ్చిమోత్తర భాగమునందు కొద్దిగ వర్షముపడినది. కాని, ఉష్ణపరిమాణము హెచ్చినది. లోయరు బర్మాలోను, ద్వీపకల్పము యొక్క పడమరతీరమునను హైందరాబాదున కుత్తరమునను, బెంగాలు, బీహారు, సంయుక్త రాష్ట్రములలోను, సింధు, రాజపుత్రస్థానము, బీరారులలోను వర్షము సామాన్యముగా కురిసినది అస్సాము, ఒరిస్సా, ఛోటానాగపురము, మధ్యరాష్ట్రములు బాంబాయి, డక్కనులలో బల్బులు పడినవి. వర్షములోయరు ఇంధులో అధికముగా కురియును సంయుక్త రాష్ట్రములందలి పశ్చిమోత్తరమున తగ్గును.

బాంబాయి మునిసిపాలిటీ.

బాంబాయి జూన్. 9:—ఎడ్జిక్యూటివు ఇంజనీయరు మెకి సక్ గారును, డిప్యూటీ ఇంజనీయరు మాగాక్ గారును సెలవు విూద నింగ్లాండుకుబోయిరి. ఆధునికపద్ధతుల ననుసరించి ఒక “తడేల”ను నిర్మించువిషయమై మెకిసక్ గారు విచారణచేయుచున్నారు. దుమ్ములేవకుండ కొన్ని ద్రావకములు మొదలగు వానిని వేయబడయమై కమ్మిషనరుగారు వ్రాసినరిపోర్టును దాఖలుచేయుదురు. చెత్తమాడ్చుటకై ఒకయంత్రమును కొనుటకై కోరుదురు. బాంబాయి అగ్ని ఉపద్రవముల విషయమును విచారణకువచ్చును. ప్రత్తిని నిలువజేయు కొట్టులను లయినన్ను చేయుటకయి కోరుదురు. పట్టణములోని అనారోగ్య ప్రదేశములను మునిసిపాలిటీవారు బాగుగ చేయించు నధికారమువిషయమై యోచించుటకేర్పడిన కమిటీవారి రిపోర్టు కూడ దాఖలు చేయబడును.

బాంబాయి హైకోర్టు.

బాంబాయి జూన్. 9:—వేసంగి సెలవులు రెండు నెలలు పూర్తియైనందున నిన్నటిరోజున హైకోర్టు తిరిగి సమావేశమైనది. స్వీటీబ్యాంకు లిక్విడేటరు చ్యాంసుసిత్రిగుతుల గూర్చి బుక్ రహస్యపు రిపోర్టును జస్టిస్ మార్క్యెట్టుగారి యొద్ద దాఖలు చేసినాడు.

బాంబాయిలోని కాలసిత్తి.

బాంబాయి జూన్. 9:—ఇచ్చటికాలమానమును బట్టి వర్ష పవనము ప్రారంభమైనట్లు కనుబడు చున్నది. సముద్ర కల్లోలము హెచ్చుచున్నది. నిన్నటిమధ్యాహ్నమునను రాత్రియు కొద్దిగా వర్షము కురిసినది. అరేబియన్ సముద్రములో వర్షపవనము ప్రారంభమైట్లు స్త్రీమరుల మనఃపూరిత చెప్పచున్నారు. సిమ్లాలోని వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుని యొద్దనుండియు వర్షపవనము ప్రారంభమైనట్లు తెలిగ్రాము వచ్చినది.

దూదియంత్రశాల తగులబడుట.

బాంబాయి జూన్. 8:— బాంబాయిలో కాలాచాక్కి రోడ్డు మీదనున్న లక్ష్మీదూది యంత్రశాలకు నిప్పుముట్టుకొని తగులబడి పోయినది. దాదాపుగ 40 వేలరూపాయల నష్టము వచ్చినది. మిల్లు భీమాచేయబడినది.

శిల్పీకుట్రకేసు

శిల్పి జూన్. 8:—ఈరోజున వ్రాడ్వోగారు తిరిగి ఆఫ్రావరును కొన్ని నిమిషములు పరీక్షించిరి. తరువాత అడ్మినిస్ట్రేటోరు నూపరింటెండెంటు వెట్టిగారి సాక్ష్యము వుచ్చుకొన బడినది. ఆమీరుచండు ఆఫీసులో కొన్నికవర్లు దొంగిలినవి. వీని యందుంచబడిన పుత్రములందు రాజకీయ కార్యములను వివ్రప్రయోగము గూర్చి వ్రాయబడినది. కాడిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయపు పాఠాితత్వములుగల ఒక ఉత్తరముకూడ నుండినది. ఉరుదూలోను, గురుముఖిలోను ఖాధరు అనుపత్రిక బయలుదేరినట్లు దీనిలో వివరించిరి.

మహమ్మదీయ రాజగ్రోహి.

సిల్ హెట్టు జూన్. 8:— రాజగ్రోహి వ్యాపనమునకై విచారింపబడుచున్న కలీముడ్డీక్ హల్లాదగ్గర వేయరూపాయల జరిమానా తీసికొని విడుదల చేసారు. వరు మిరాబీదారు లీయకున బామీనుగా వచ్చిరి.

హైదరాబాద్ నా

సిమ్లా 8:—పుసా రెవెన్యూలు, జనరలు సు. డోర్మరు. వి. ఎమ్. చక్రతానుండి సిమ్లాకువచ్చినప్పుడు కల్లీక్ జ్వరము జనాంగికార్యముల వలన నిన్న రాత్రి సిమ్లాలో మృతి పంతులుగారి

శ్రీస్వాతంత్ర్యవాదియులు

ఈజుగారు ఆంధ్రులనుండి వచ్చి సాధమునందుండిరి. అనుమానాస్పదలను లోనికిఁ బోనియ్యకుండ దారులల్లో పోలీసువారు కావలి యుండుచిరి. ఇటుండగా నల్లరు శ్రీలు లోనికిపోయిరి. వీరందఱు ఒక్కనియొక్క ధరించి మామటకు గంభీరముగా నుండిరి. ఇంకొకరు కొంచెమువయసున నెద్ద. నిగనిగలాడుచుండిన నల్లనిదుస్తులు. చిన్నటోపి. ఇదియు నల్లనిదే. మెఱుమెఱు లాడుచుండిన తెల్లని యీకలు టోపియందీ వేసాడుచుండెను. పాంతుహర్సులు అమృ! పాంతుహర్సులు అమృ! అని యెవరో యొకరు పోలీసువానికి మెల్లగా చెప్పెను. కాని యామాట లక్షకు నమ్మినాడుకాదు. అంతట నీ నల్లరు శ్రీలు నావలికిపోయిరి. శ్రీలు అచ్చట నులను ప్రోసికొని మఱియొక దారిని బడిరి. కాని పోలీసువారు కదల నియ్యలేదు. వెనకకు నెట్టిచేసిరి. తిరిగి ముందుకు పోయిరి గాని సాగ నియ్యలేదు. చూడనసారియు నట్లే చేసిరి. అంతట పాంతు హర్సులు అమృ నెరిగిన పోలీసు ఇనపైవైరు మెల్ల యెరువెంటనే ఆ మెయెద్దకు పోయెను. ఈ యనవెనకనే ఇరువురు పోలీసులు టులుకూడ పోయిరి. (శ్రీస్వాతంత్ర్య) వాదినులకును పోలీసువారికిని చేతులు కలిసెను. తరువాత ఇనపైవైరు రాల్చు పాంతుహర్సులు అమృతు పిల్ల నెత్తుకొనినట్లెత్తుకొని బండి ఏమిల్లమై పోవుచుండెను. ఆ దగ్గరలోనే అపిప్రెంటు కమిషనరు కొనుగూరి మోటారుబండి యుండగా, దానిలో దిసికొని ఆ కూరుచుండ బెట్టెను.

అచ్చట గారు ఎత్తుకొనిపోవునపుడు పాంతుహర్సులు కంఠమో ఆహ్వానకరముగ నుండినదట. 'మందిరగుమ్మము దగ్గర పట్టుకొంటి. ఇదిచూచి చారుగునున్నది. ఈసంగతిని రాజుగారికి తెలియజేయుదు. అని పోలీసువారితో చెప్పెను. పాంతుహర్సులు అమృ! అనాగోగ్యకారణమున జెయిలునుండి విడుదల చేయబడినదగుటచే వెంటనే యీమెను హోలోవే జెయిలునకు గొనిపోయిరి.

ఈలోపున మోటారుపార్కుమూల కెదురుగా వెల్లింగు ట్ ఆర్చిదగ్గర పెద్దగొండగోళము జరుగుచుండెను. సుమారు నూర్గురు శ్రీలు గ్రోవవీరవోటలదగ్గరకు పోయిరి. కాని దాని తెలుపులు మూరియుండెను. జంతులేక ఒక్కొక్కరే ఆ యిరువురువల వెళ్లికి లోనికి దుముక సాగిరి. ఇంతలో ముగ్గురు నల్లరు పోలీసువారుకూడ వచ్చిరి. ఏమిచేయుటకు దోచక యీ శ్రీలంఘి కలవరపడిరి. వీరితో కొందఱు పురుషులుకూడ వేరి అల్లరిచేయసాగిరి. ఒకడు పోలీసువారి గుట్టెక్లెమును పట్టుకొని జొర్రవల్లముచేసెను. దానిమీనుండినవా దంతట కి త్తిరి దీసి వారిచేవివీడెను. భుజమువీడెను నొకడొకడేసెను. ఈ శ్రీ రెంతమో అల్లరిచేసిరి గాని పోలీసువారేమియు అనలేదు. ఏమియు నాగ్రహము చెందలేదు. ఒకకొక్కరినే పట్టుకొన వొచ్చి. అంతట శ్రీలకు మిలిలేని యాగ్రహమువచ్చెను. కొందఱు క్రైలు వెట్టికొట్టిరి. మఱి కొందఱు రాష్ట్ర పెట్టిబాదిరి. వేచోకకొందఱు చిన్న చిన్న కత్తులుతెచ్చి పోలీసువారి గుట్టెముల జీనులను, కన్నెములను కోసిరి గుట్టెములలో నొక దానికి మెడవై గాయము చేసిరి. ఇట్లు గడచినదగుచుండగా ఎవరో ఎక్కువగుడచ్చును పోలీసువానివై ఆతినిని కంఠలో ముంచి వేసిరి. ఇంకొకని మీద పచ్చరంగు ను చల్లిరి. కాక పైబాలు ఏసనును కన్నతో నెత్తి మీద గట్టగా అచ్చట వేలిని బెట్టి పడిపోయెను. పోలీసు వారెంత వారింపినను, వారియల్లరినుండి మఱులలేదు. విధిలేక వీరిని ఆరెన్న చేయవలసివచ్చెను. పండ్లెండుమందిని ఒట్టి ఆర్చర సున్న ఒకచిన్న స్త్రీనులో వేసిరి. వీరందఱు నచటవేరి కట్టికి లను, తెలుపులను, అద్దుములను వగులొట్ట నారంభించిరి. వీరి పోరు పడలేక వేచోక క్రైలునునకు గొనిపోవలసి వచ్చెను. ఒక్కొక్క శ్రీ వెంట నిలచున పోలీసువారుండిరి. పోలీసు వారున, శ్రీలును వీధిలో పోవుచుండ మామట కంఠమో వివోదముగ నుండెను. పోలీసువారిలో లోపలు పోయినవారు కొందఱు. ఎన్న పచ్చరంగులతో ముగములన్నియు పూయించినవారు కొందఱు. ఇక శ్రీలయనగర్భము నిర్భయించెను. వెల్లింగుకలు విరువపోసికొని ముగములన్నియు కండిపోయెను. మొత్తమున 77 మంది పట్టుకొనబడిరి. వీరిలో ముగ్గురు మూర్తి ము పురుషులు. వీరందఱు మేడపట్టిగాకముచ్చును కొని పో బడిరి.

ఇదిట్లుండ, లవుహర్సులమేడను పోలీసువారు కోధించి అయ్యగారు శ్రీలను బట్టుకొనిరి. వీరియొద్ద ముగ్గురు లగు ప్రద్రుములొన్ని చొరగిరి. ఇదిగా 20 టుముల చిన్న

చిన్న రాళ్లు, మాడుసుత్తులు, నొక కత్తికూడ గనుపడెను. అమఱునాడు వీరందఱు సర్ బాక్ డిక్టేసన్ గారియొద్ద విచారణకు వెట్టిబడిరి. కొందఱకు జరిమానాలు విధించిరి. కొందఱయొద్ద బావిను ప్రచురకొని విడుదలచేసిరి. వీరిలో నొక యామె కోపముపట్టబాలక మేడపట్టిగాకముచ్చును విసరివేసెను. అది వారికి లగులలేదు. ఈమె చేసినయ్యధికి మితిలేదు.

ఆంధ్రజాతీయకలాశాల-ను శ్రీస్వాతంత్ర్యము.

ఈసంవత్సరము డి. ఏ. ఆనందస్వండు ఉత్తీర్ణులైన ముగ్గు శ్రీ. గుండుమొల్ల వదానాధ్యక్షుగారు ఆంధ్ర జాతీయ కలాశాలయందు యావత్ శ్రీస్వాతంత్ర్యము యుపాధ్యాయులుగా వేరని తెలియజేయుట కెంతయు సంసింహు మన్నాము. వీరు ఆగ్రహరితులను భాగ్యవంతులునై యున్నారు. వీరికకు దక్షిణాగ్రాహిని మనవారలకు 500 రూపాయలను కండా నిచ్చి తమ యువార సాహాయ్యము జేయవలెనని యున్నాను. ఇట్టివారు కలాశాల మచితముగ పనిచేయ గూరుకొనుట యెంతయు కొనియాడ తగియున్నది.

ఎడియరాయందు ఎమ్. ఏ. పరీక్షయందు ఉత్తీర్ణులైన మ. రా. శ్రీ. కోనసీతా గామాగారు పూర్తి చేశమువచ్చి ఆంధ్రజాతీయ కలాశాలయందు ఉపాధ్యాయులుగా జూలై 15 తారీఖున నుండి పనిచేయ బూసుకొనియున్నారు. ఆంధ్రజాతీయ కలాశాల వేసవికాల నెలవులైన తరు వార జూన్ 15 వతారీఖుననుండి పరిపూరంబున నున్నది.

వాతావరణ శ్రీతి

1914 సం జూన్ నెల 8 వ తేది

ప్రదేశములు.	గో. సా. 8 గంటలకు	కడచిన 24 గంటల		వర్ష పాతము.
		లలో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.	మృ. సాతము.	
	గో. సా. 8 గంటలకు	తొ. ఉష్ణోగ్రత.	తొ. ఉష్ణోగ్రత.	మృ. సాతము.
గోపాలపురము	29.581	90.0	82.9	10.36 3.58
వాల్తేరు	29.608	93.2	81.9	4.84 4.18
కాకినాడ	29.610	105.9	82.8	6.63 2.39
బందరు	29.630	108.5	86.2	8.70 2.86
గుంటూరు	...	107.7	87.0	8.37 ...
నెల్లూరు	29.671	105.5	84.2	2.84 1.37
మద్రాసు	29.688	108.0	83.7	2.28 2.21
కడప	29.731	103.2	82.5	1.94 1.73
నాగపట్టణము	29.715	108.5	79.1	1.89 2.78
కొలంబూ	29.802	83.1	81.2	0.01 19.84 23.27
తిరువనంతపురము	29.808	83.8	77.0	15.69 17.56
కొచ్చి	29.817	87.9	76.2	0.10 17.21 23.69
కల్లికోట	29.796	86.3	79.0	10.49 19.74
మంగురూరు	29.788	84.7	76.1	0.09 6.11 16.05
బొంబాయి	29.705	93.0	82.4	0.27 3.32
హైదరాబాదు	29.658	99.5	78.0	2.72 2.90
అనంతపురము	...	99.6	76.1	1.41 8.10
బళ్లారి	29.731	101.0	77.3	1.66 3.69
కిర్కూలు	29.746	101.0	79.4	2.26 2.23
కడప	29.725	103.7	78.0	2.59 2.91
జెంతురూరు	29.776	90.3	76.0	7.34 7.00
కొడైకనాలు	29.747	65.4	58.8	15.88 11.44
ఉదయపేటము	29.976	60.3	49.2	8.02 12.54
కోయంబుత్తూరు	29.771	95.4	71.3	0.98 4.50
నెల్లూరు	29.780	101.7	80.2	4.37 4.63
నెలము	29.782	101.8	74.8	0.37 4.39 8.06
తిరువనాపల్లి	29.744	104.2	79.1	2.06 5.52
పుడమి	29.733	103.1	78.3	4.57 4.07
మధుర	29.732	102.0	81.1	3.38 5.44
తిరుతిళ్ళి	0.8 1.68

దీప్తివల్లమున నాయుధము కొత్తగా వర్ణించి దీని ప్రచారమునకు, పాము గడవట్టుకునే శక్తి వాయువు ప్రయోగములు మానవలగుచున్నది. కొలంబూలో ముద్రము కట్టలమున నున్నది. వాయువుయొక్క గుణము మృద్యు, చి. చూడ వచ్చు వాయువు ప్రయోగమునకును దీని దీప్తివల్లమునం దింను. అట్లే గ కల్లులు వీరుచున్నది. మధ్యభూమి

పరిమాణము అన్నిచోట్లను అధికముగా నున్నది. పగటిపూట వేడివాడ తగ్గలేదు. బందరులో నిన్న 108 డిగ్రీల వేడిమి యుండినది. మాయూలుకంటె వాయుమండలమునందలి లేమి ఆరియున్నది. మలబారులోను కొలంబూలోను తప్ప మఱియెచ్చట లేదు. నేలముగో 0.37 అంగుళములవాన వరిసిినది. గాజపూని గుంటూరు వేడిగాలి వీరు లక్షలముతే ప్రబలి యున్నవి. వర్ష వాయువు బహు స్వల్పముగ 7 లవ. అయినను నిది క్రమోచ్ఛ్వాసగుచున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్ను, నాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

LATER Feast of the Holy Trinity.

Greek Churches Closed.
CONSTANTINOPLE—Although yesterday was the feast of the Holy Trinity, all Greek Churches were closed in pursuance of a decision of the Patriarchate. On previous occasion such an action was taken. This was in 1890, when the Churches were closed for three months. Several Ambassadors have drawn the attention of the Ministers to the serious situation of the Greeks in the Empire. They have received assurances that measures will be adopted to remedy matter.

The French Political Crisis.
Mr Ribot Accepts the Call
Mr Ribot has accepted the task of forming the new French Cabinet.
M. Ribot Secures Co-operation
It is understood that M. Ribot has secured the co-operation of M. Bourgeois as Minister for Foreign Affairs and of M. Delcasse as minister of Marine.

Forty Schooners Wrecked.
Twenty Lives Lost.
LONDON, June 9—QUEBEC—Forty fishing schooners have been wrecked in a sudden hurricane off northern Brunswick. Twenty lives were lost.

Empress of Ireland Disaster.
Raising the Dead.
MONTREAL—The "Diver" has begun the preliminary work of raising the dead from the Empress of Ireland. Bodies are to be embalmed and taken to Quebec. A corps of undertakers is being employed by the Canadian Pacific Company.

The Salvation Army.
H. M. King's Admiration.
At an audience which the King granted to General Booth His Majesty said that he had always admired the self-sacrificing toil of Salvationist Officers. He gave the General a message for the Congress.

Change of Capital to Delhi.
Sir C. Sutherland.
Presiding at the Calcutta dinner Sir George Sutherland said that he considered that the transfer of the Capital from Calcutta to Delhi was to be condemned. He declared that Delhi would only be a ceremonial capital. The Secretaries would be permanently at Simla and the Viceroy and the Council would be touring through in the cold weather in order to be in touch with public opinion. In any case Calcutta which had advanced by leaps and bounds in the last decade must remain a symbol of British rule and enterprise in India.

Sir Walter Lawrence.
LONDON, June 9th—Sir Walter Lawrence said that he saw in the transfer the waning ascendancy of the Government of India and the rise of the strong Provincial Governments developing along their own proper and natural lines in touch with the real requirements of the people and separated from the drab uniformity which had hitherto been imposed on them. He did not believe that Calcutta would suffer materially from the transfer of the Capital since her growing prosperity was not dependent on the Government of India but on the enterprisers of her citizens.

The Bishop of Calcutta.
Indirect Stricture on Indians.
The Bishop of Calcutta said that the Canonical Englishman supplied in the great and splendid task committed to Great Britain in India those qualities of straight honorable and self-sacrificing of which India stood sorely in need.

Mexican Question.
Two Japanese Officials Missing.
Message to the Daily Telegraph from Mexico City states that the Japanese Minister and Attaché were returning from a visit to the Cuernavaca at Minzamillo are missing. It is reported that they have been captured by the revolutionaries at a place where the railway is broken. The telegram is that the Mexican Govt has made every effort to find them and has sent troops from Guadalupe who are being reinforced by a flying column from the Capital. Nothing has been heard of them.

లోకవార్తలు.

రామిరెడ్డి సుబ్బారెడ్డి ప్రవేశము.

రామి:— బావా! ఎప్పుడొచ్చావు? ఈకో. మీ పూర్వో కత్తగా పడిపెట్టారట! మనోడు సదవుతుండాడో?

సుబ్బా:— ఆ! మానోడు సదవుతుండాడు? మా బుచ్చిరెడ్డి కొడుకుండా తీస్తాచ్చా. సదివితా.

రామి:— మీపూర్వో వాళ్లు పూరుకుండా? ఆచ్చే పం చేయడంలా?

సు:— ఆచ్చేపాలు నేయరా? కొందరి గల్తే కంట్లో కారం కొట్టున్నట్లుండది. ఆడిముండా మొర్యా పచోకోడు మొన్న గల్తే కత్తులు రాయడాన్ని యెన్ని తిప్పి రెట్టాడన్నావు? నీకొడ్డు సదవుతుండాడుగా రాయించో అంటాడు! యాత్రయేళ్లనుంచి యెంతిన్నా తిన్నాడే మన్నోమ్మ! ఇప్పుడింక అయింది.

రా:— ఇంట్లో ఇద్దే మా బుచ్చోణ్ణి సర్వించడంలా. తమ్మిండామెయ్యా! కాత్త డబ్బుందిగదా. యీలేతాతాని సదవు వదిలేశాడు. యిప్పుడు రిజిట్రారు పెట్టుకుందా?

సు:— అడి రెళ్లం మండా మొర్యా అడి పని బల్లి పోయిందోయి. పెద్ద రిజిట్రారు కేంద్రం తప్పట్లా డంటా! గుమాస్తాల్ని మార్చానాని యీజోక్కుచే పాతే కాదు. మనువు రూపాయి టాంపుకి రూపాయి యుచ్చుకునే వోడు. యిట్లు రెండు యుచ్చుకుంటున్నాడు. యీ యెద్దోట్లో ఆగు తిన నోడిసామ్మలేదు. పెద్దరిజిట్రారుతో ఆగొచ్చినప్పుడు నెప్పాలన్నా. మన అజ్ఞీలాస్తాడే అపచోకోడు మన కొంపమున్నకుంది వద్దన్నాడు. అడిబోసాడే. అడి రానియడని ఆళ్లంతాడే.

రా:— యీడు పెట్టేతుండాడు. అడుపుంటుండాడు. ఇన్ని గొంగళ్లు రాసేవోడు రిజిట్రారుమీద నిజంరాష్ట్రం? అడిపాడేలే!

సు:— పోలాల్లో మడి కొట్టుకొట్టు ని సంపాదించి యీళ్ల మొగాడా రెట్టాలి. అందుకే మనోళ్లలో నల్లకొడుకువాడే బాంటుందని మాత్తుండా. మీవోణ్ణి కూడా పంపు లోకి, ఓల్లు కూసుకుంటే నీన్నేం చేస్తారు బావా?

రా:— మొన్న నీచం సంగం అంటూ, వొకాయ్నొచ్చాడే! ఆయన సమస్తా మంటాడు! ఎక్కిరిస్తాడా?

సు:— ఆయన! నీటిసంగం ఆయనలే! ఆయనంచి మాటల్నేప్పాడు! బలేవోడు.

రా:— మనంనీచపోళ్లం అంటామా! మనకసంగమా?

సు:— కాదు కాదు. నీటిసంగం అంటే చెడ్డపల్ల నెయ్యి రాదు. తాగూడదు. లంచాల్లినూడదు. చుట్టేల్ని గూడదు. చదువుకోవాల్సి. నాకాయన నేస్తుపజేతేమీ. ఒకకో లా మాయంటో వుండాడు. అన్నీ పెట్టాడు.

రా:— ఒకో గొర్రులయ్యెరు డబ్బులేకుండా మనందరికీ సదవు సెప్పిస్తాడంటాడే?

సు:— గోర్రులయ్యె గారని వొకగొప్పోరు. ఆయన చిన్న పురువుల్ని పూర్వో పెట్టాలని గొనెరుమెంటుగారితో ఆదిం చాడంటు. మనం అంతాకోన్నంటే అట్లానేతాగంటు.

రా:— మనోళ్లకి సదవుతుంటే యెంబం బావా!

సు:— అన్నీ సంగతులు తెలులాయి. పోనీ కవులైనా రాస్తోవచ్చుగా.

రా:— గొనెరుగారి పట్టాలు రెలియాలి. యీజోతన్నా యాలు తప్పించుకొనే యిద్దే గావాలి.

సు:— మాపూలో పయిజోయన తప్పింతుండాడు. చట్టాలు నెత్తిల్లి యేర్తుండా. పత్రికలు సదివచ్చి యింటి కూడా లాబంపుంది. ఎకసాగూర్ని యెన్ని పాత్రకాలున్న యన్నావు! అబ్బో! చాలా వుండయి. యిప్పుడు దున్నాల్సింది, యిప్పుడి త్రనాలయ్యాల్సింది, రెగ్గులపైయిదం, ఆట్టి యిరుగుప్తు, మంచిమంచి సంగతులున్న పాత్రకా లున్నయి. గా:— డబ్బోతే నోయిందిగాని ఆ పాత్రకాల్ని తేప్పించు.

సు:— కొన్ని తేప్పించి మానోడ్ని పెట్టింతుండా. ఆయి నర్సిందిమెదలు మనం చేసేది తప్పల్లే వుంటుండు. సాదాకరుండ గోతులో యేయాలంటు, పిడికలు చేసుకుంటే పట్ట మంటు, యింట్లోనేనో వున్నాయి.

రా:— అయ్యన్ని నిజంయేనా?

సు:— నిజమే రాస్తారు. నిజమేనే వుందినాను. తెలి సినోళ్లు రాసిన గండాలు గదా! కొత్తకొత్త నాగల్లుండాయి కొత్తకొత్త యెర్లుండాయి యెన్నోయండాయి,

రా:— మానోణ్ణి కూడా పంపిస్తాగాని యీ సదవు పాగా సెప్పిస్తావా? బావా! మనోళ్లకి దొంగగడ్డిలినే వుట్టోగా లాద్దు. యగసాయాన్ని కావోల్సిందంతా సెప్పించు.

సు:— ఇప్పుడు మనవాసలో రాత్తుండా రన్నీ. అన్నీ సెప్పిస్తా! పంపించు.

వృత్తాంత లేఖలు

[మావిలేఖకుల నద్దనుండి]

గుంటూరు వార్తలు

వాతావరణశిథి.

గుంటూరు జూన్ 4:— మే 30వ తేది నుంచి జూన్ 7వ తేది వరకును యుష్ణము దినదినాభి వృద్ధి గాంచి 1వ తేది న 115 అంతములవరకు పెక్కినది. ఆనాలుగు దినములందును రేయింబవళ్లు వడగాల్పులేగాని చల్లగాలి యన్న నెట్టుండెనో మే మెరుగము. ఎందరో వడజెల్లులుతోలిచ్చుతిసొందిరి. ఇప్పుడు కొంచము చల్లబడినది. ఆప్పుడప్పుడు కొంచెముకొంచెము గా వర్షములు గురుయుచున్నవి.

పరీక్షలు.

మాకాలేజి నుండి సుమారు 80 మంది విద్యార్థులు న్యూఢిల్లీనకు పరీక్షకు వెళ్లెనుండిరి. వారిలో సుమారు 57 రు మందికి ఇంగ్లీషునందు రాజధాని సరాసరి మార్కులకు అనగా 43 మార్కులకు ఎక్కువగా వచ్చినవి. వీనిలో గొప్ప మార్కువచ్చినది 66 మార్కులు. టవున్ హైస్కూలు పరీక్షలును ఇంటునే యున్నవి. వారిలో గొప్పమార్కులు దెప్పి దియెదు. మాకాలేజీనుండి ఇంటర్ విడియెట్టు పరీక్షకు వెళ్లిన నలుబది ముగ్గురు విద్యార్థులలోను పదముగ్గురు కృతార్థులయిరి. వారిలో రె మంది మొదటిరంగతి యందును ఎనమండుగురు రెండవరంగతి యందును కృతార్థులయిరి తెలియజేయుట రెండుయు సంతసించుచున్నాము.

సంగీతసభ.

హిందూజేతములో ప్రసిద్ధిగాంచిన రహిమాత్ ఖాను గారి మేనల్లుడును, భావనగరు రాజములో దర్బారు సంగీత పాటకుడును, ప్రసిద్ధిపహించిన ఓషీర్ ఖాను గారు మైసూరు వెళ్లుచు మాపురములోని కొంచుంది స్నేహితుల ప్రేరేపణ మీద ఇచ్చటదిగి మాయూరి ఫస్టుకంపెనీ హోటల్లో రెండుదిన ములు సభగావించిరి. సాహెబుగారు వారి దివ్యగానాచ్చు లముతో సభ్యుల నానంద పరచుటలనుగా జేసిరి. వీరి సంగీతము దేవగాన మనదగియున్నదని.

రయలు ఆపాయము

మే నెల 30వ తారీఖున దొనకొండ ప్రేమసుయ్యయ్య ఇం బను నీళ్లకు బోవుచు నెండులకో కొంచెము వెనుకకు వచ్చెను. దానిరాకకు గమనించక రైలు పట్టాలను దాటుచున్న యొక శూద్రశ్రీతి ఇంజను క్రిందపడెను. కళ్లెరము విడిగాబడినది. ఒక కాలురూపుగా ఇంజను వెళ్లినందున ఆకాల్మిరికా రెండు తునక లాయెను. ఆశ్రీతి సాయంకాలమునకు గుంటూరునకు తే బడెను. గోనకొండ గుంటూరు మధ్యగొప్ప ఆసుపత్రి లేనందున చాలాసేపు మందులేక యుండవలసి వచ్చినది. శ్రీతి ఇంత వాకును జీవించియున్నది.

జూబులు.

I

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల—మచిలీపట్టణము.

అయ్యా, గురుశిష్యులు అన్యోన్యముగాగ భరితహృదయులై యొక్క యా శ్రమ ము న తమ జీవన ము న గొంత కాలము గడపుటయే నిజమైన విద్యాపద్ధతియొక్క లక్షణము. గురువులు తమ యుత్సృష్ట జీవనముచే శిష్యులహృదయుల నాకర్షింపవలయును. ధర్మానుగక్రియ, జీవసేవా నిరతియు లేని నేవల భానాభివృద్ధి యభోగతికి కారణముగాని వేలు గాదు. ఇట్టి యుద్దేశములతోడనే యాంధ్రజేతమున మొట్ట మొదట జాతీయకళాశాల మచిలీపట్టణమున నెలకొల్పబడియె. విద్యయం దీ నూతనమార్గము ప్రజల కిందుమాలమున విశద పడునుగాక.

ఈకళాశాల యవగణము దిప్పుడు ఇద్దలుపాఠ్యాయులు కాపురముండి తమ యావత్కాలమును విద్యార్థులతో గడపుచున్నారు. రాబోవు జూలై మాసమునుండి మఱియిద్దలు

ఉపాధ్యాయులుకలాలయవరణముందు కాపురముండగలరు క్రమక్రమముగ నందరు ఉపాధ్యాయులకును నివాసమునకు వసతు లేర్పడును.

విద్యార్థి భవనము.

ఇచ్చట విద్యార్థి భవనమునందు ప్రవేశింప దలచుకొను వారు తమ సంగతులచేత పంపబడి స్థానికాధ్యాయాపకుల యొక్క సంపూర్ణాజ్ఞానువర్తతై మెలంగవలయును. విద్యార్థులు నిత్యమును గురువులయొక్క వైపరామరికయం దుండుదురు. అట్టి వైపరామరిక వాధకరముగ నుండకుండ యతిప్రేమరసా నితమై యుండును.

ఏమి సంవత్సరములకు లోపుగాని, పది నెలమిది వత్సరములకు మించిగాని యున్న వాలు యిందుచేర్చుకొనబడరు.

విద్యార్థి భవనమునందున్న ప్రతివిద్యార్థి యు నెల 1కి 10 రూపాయ లియ్యవలసియుండును. ఇది భోజనమునకును, చాకలి, మంగలి, తలంటి, బొంబడనేన మొదలైనవానికి సరి పోవును. ప్రవేశించినప్పుడు ఇందు సగము ముందుగ నియ్యవలయును. అట్లుగా సంగతులు నెల మొదటితేదీకి పంపించుక పోయిన యెడల పంపించని దినములకు దినము 1కి ఒక్క అణా చొప్పున నష్ట మియ్యవలసి యుండును.

సీటిబోధ.

బాలుగందరును పిల్లమతనహాన మబ్బునట్లును, సంఘ సీటి యలవడనట్లును, దేశసేవ రుచికరమగునట్లును, ప్రపంచము నందలి మహాపురుషుల జీవితములను, మహోద్యమముల చరిత్రలును మహావాక్యముల యర్థములను ప్రతి యుదయమున నొక్క యరగంట బోధింపబడును. బాలీయ యుత్సవముల మారనాదర్శకులతో బాలురు నేయుదురు.

సాంకేతికవిద్యలు.

స్వశిక్షితి జీవనమునకు సహాయకరమగు విద్యలందు నేర్పబడినవి యెవ్వయివి:—

నెల 1కి జీతము. సంగీతము

(1) మెకానిక్ ఇంజనీరింగు. రు. 4 4 సం॥లు

(2) చక్రమేపు అరెంటింగు. 1 4 సం॥లు

(వడ్రంగము, కత్తుగము, చేతుపని, కట్టింగు, డ్రాయింగు, కన్స్ట్రక్షన్సు, ఆయిల్ యింజను డ్రైవింగు మొదలైనవి నేర్పబడును. పని నేర్చినకొలది విద్యార్థులకు వేతనము లియ్యబడును.)

(3) సర్వేయింగు లెవలింగు రు. 3

(4) మెటల్వర్కింగు. 2 (నేడు 1 కి సం॥

(5) టైపురైటింగు. 3 (నేడు 1 కి సం॥

(6) క్రీహ్యింగు డ్రాయింగు రెయింటింగు. ... 2

(7) బుక్బిండింగు కమర్స్ కరస్పాండెన్సు. ... 3

సామాన్య విద్య.

ఇందు ఆంధ్రము, సంస్కృతము, ఇంగ్లీషుభాషలును, గణితములు, చరిత్రము, శాస్త్రములు నేర్పబడును. ఇంకా కాక ఇందలి ప్రతిబాలుడును వారమునకు కొన్నిగంటలు పరిశీలన శక్తియు, హస్తవైపుణ్యమును వృద్ధిచూగుటకుగాన, వడ్రము, కమ్యూము కొంత చేయవలసియుండును. ఇందుల కియ్యవలసిన జీతములు.

వైమిశ్రితరగతి. జీ॥ లేదు. మా॥ సం॥ 1-0-0

మొ॥ సం॥ పు ఉన్నవిద్య. 0-12-0 నా॥ సం॥ 2-0-0

రెండవ వత్సరము. 1-0-0 ఆ॥ సం॥ 2-8-0

ఆ॥ సం॥ 3-0-0

వైమిశ్రిత నైనాండి ఆయదు సంవత్సరములలోనే మామూలుగ గవన్న మెంటు మార్గముయొక్క మెట్రిక్యులేషన్ యొక్క విద్యాస్థితికి వాలురు విద్య నేర్పబడుదురు.

కొవ్వెల్ల హనుమంతరావు,

అధ్యక్షుడు.

నెను ముట్టులందు రెమకు చాల గౌరవము కలదనియు, నీ యుష్ణదేశములో వేయబడినను సజీవాని అడుస్తు లను మానవనియు స్టేట్సును అను కలకత్తాలోని ఆంగ్లేయుల ప్రతిక వ్రాయుచున్నది. మనదేశమునకు చాల యనుకూలముగా నున్న మన దుష్టులన్న మనవానికి మాత్రము స్థితిగా తోలి గుట్టును వేసికొనుట, మనవానికి జాతీయతా భావమెంత వరకున్నదనియు కనబరచుచున్నదనియు, ఆంగ్లేయులకును మనకును గల భేదమింగు చూగ తెలియుచున్నదనియు, అమృత బజారు ప్రతిక వ్రాయుచున్నది.